

246/2021 KT HATÁSKÖRBEŰ HÖZÖTT PM ELŐTERJ.

BUDAPEST FŐVÁROS XVIII. KERÜLET

PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE ÖNKORMÁNYZATA

ALPOLGÁRMESTER

1184 Üllői út 400 ☒:1675 Budapest Pf. 49 ☎:296-1300 🌐:www.bp18.hu

ELŐTERJESZTÉS VESZÉLYHELYZET KERETÉBEN MEGHOZANDÓ DÖNTÉSRE

Tárgy: A 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátás átfogó értékelése

Előterjesztő: Ferencz István alpolgármester

Tisztelt Polgármester Úr!

A Kormány a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világméretű járvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 46. § (4) bekezdése így rendelkezik:

„46. § (4) Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.”

A Kat.-ban meghatározott jogkört Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 9. §-ában meghatározott jóhiszeműség és társadalmi rendeltetésnek megfelelő joggyakorlás elvével összhangban kell gyakorolni és a döntéseknek mindenkor meg kell felelniük a szükségesség és arányosság követelményének.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít, melyet a Képviselő-testület megtárgyal. Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete írja elő.

A Képviselő-testület által elfogadott értékelést Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére kell megküldeni. A Gyámügyi Osztály az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé, amely javaslatot a helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgál és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a hivatalt.

Az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat alapvetően a Gyvt., a Gyer. és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint

személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozása alapján látja el.

Jelen beszámoló ezen keretek között foglalja össze a 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen végzett munkát. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembevétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A jogszabályokban meghatározott intézkedések egymásra épülnek, a szakemberek együttműködése, egymás kompetencia határainak ismerete és betartása által biztosíthatóak a törvényben meghatározott gyermeki jogok, segítséget nyújtva a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek esélyeinek javítására, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében prevenciós intézkedések megtételére.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka átfogó képet tükröz a szakterülethez kapcsolódó intézmények, hatóságok tevékenységéről, bemutatja a rendszer működésének sokszínűségét. A szakmaközi megbeszélések, az éves gyermekvédelmi/jelzőrendszeri tanácskozás résztvevői folyamatosan erősítik azt a megállapítást, hogy a Budapest XVIII. kerületben a helyi gyermekvédelmi rendszer kiépült, a szakemberek egymás munkáját támogatva, kiegészítve végzik feladataikat. Az együttműködés az elmúlt évek folyamán sokat javult és ennek további erősítése minden terület számára közös célként fogalmazódott meg. Az értékelésben szereplő adatokat a hatóság és intézmények beszámolóit tartalmazták.

A Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 42/2011. (XII. 20.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Kt. SzMSz) 81/B. § (2) bekezdés 7. pontja alapján a Képviselő-testület Egészségügyi és Szociális Bizottsága (a továbbiakban: ESZB) hatáskörébe tartozik a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelés megtárgyalása.

A Kt. SzMSz átmeneti rendelkezései alapján a veszélyhelyzet időtartama alatt a bizottságokra – így az ESZB-re is - átruházott hatáskört a polgármester gyakorolja a következők szerint:

„113.§ (1) E rendelet XI. Fejezetét a következők szerint kell alkalmazni:

Veszélyhelyzet fennállása alatt a képviselő-testület a képviselő-testület bizottságaira átruházott valamennyi hatáskört és telepített feladatkört visszavonja.

(2) Veszélyhelyzet fennállása alatt az (1) bekezdés szerint visszavont hatásköröket és telepített feladatköröket a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdése alapján a polgármester gyakorolja.”

Figyelemmel arra, hogy a Kat. 46. § (4) bekezdése alapján veszélyhelyzetben a Képviselő-testület hatáskörét a polgármester gyakorolja, továbbá a fentiek alapján a döntés meghozatala indokolt és a döntés a társadalmi rendeltetés szerinti, jóhiszemű joggyakorlás és a szükségesség és arányosság követelményének megfelel, az Önkormányzat 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátásának átfogó értékelés elfogadásáról polgármesteri döntés szükséges.

Fentiek alapján kérem tisztelt Polgármester urat, hogy a következő határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsoló egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak szerint a Képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben, a Képviselő-testület hatáskörében eljárva úgy dönt, hogy az Önkormányzat a 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátás átfogó értékelését az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadja. Felkéri az ezen feladat ellátásáért felelős Alpolgármestert és a Jegyzőt a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2021. május 31.

Felelős: polgármester, alpolgármester, jegyző

Budapest, 2021 MÁJ 17.

Ferencz István
alpolgármester

Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

Rónyecz Róbert
jegyző

Melléklet:

- 1. számú: A 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátás átfogó értékelése

1. számú melléklet

**BUDAPEST FŐVÁROS XVIII. KERÜLET
PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE ÖNKORMÁNYZATA**

**2020. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATELLÁTÁS ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Kerületünk demográfiai mutatói	3
2. Az Önkormányzat által nyújtott pénzübeli és természetbeni támogatások	6
2.1. Pénzübeli és természetbeni támogatások	6
2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	6
2.1.2. Pénzübeli ellátás	8
2.1.3. Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet	9
2.1.4. Szünidei gyermekékeztetés	9
2.2. Rendkívüli települési támogatás	10
2.3. Gyermekékeztetés	11
2.4. Tankönyvtámogatás	12
2.5. Egyéb, gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott természetbeni juttatások, támogatások, szolgáltatások	13
3. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	15
3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás	15
3.1.1. Személyi és tárgyi feltételek, műszaki állapot, gazdálkodás, ellenőrzések	16
3.1.2. Szakmai tevékenység	19
Prevenációs tevékenység	19
Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	23
Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok	24
Család- és Gyermekjóléti Központ	30
Gyermekek Átmeneti Otthona	33
Családok Átmeneti Otthona	36
3.2. Gyermekek napközbeni ellátása	38
3.2.1. Bölcsődei ellátás	39
3.2.2. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet	54
4. Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok	56
5. Az önkormányzat és civil szervezetek közötti együttműködés.....	57
Összegzés	59

**Az Önkormányzat 2020. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátásának értékelése**

1. KERÜLETÜNK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI
különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A kerület összlakossága népesség nyilvántartásunk adatai alapján 2020. évben **97.687** fő állandó bejelentett lakcímmel rendelkező személy és **2.849** fő bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személy, összesen **100.536** fő. A két nagy településrész az állandó lakosokat figyelembe véve: Pestszentlőrinc (73.902 fő) és Pestszentimre (23.785 fő) állandó bejelentett lakcímmel rendelkező lakosság számot foglalja magába.

Az állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező személyeket figyelembe véve az összlakosság **17,32%-a** – 16.926 fő – **0-17 év** közötti, **5,44%-a** – 5.318 fő – fiatal felnőtt, azaz **18-24 év** közötti, **50,28%-a** – 49.122 fő – **25-59 év** közötti és **26,94%-a** – 26.321 fő – a lakosságnak **60 év feletti**.

Az évek óta 100 ezer fő körüli állandó lakos kb. 75-25%-ban oszlik meg a két kerületrész között. A kerületben több lakótelep található, ahol az összlakosság kb. 25-30%-a él. A „Havanna” nemcsak kerületen belül, hanem városszerte is ismert. E lakótelepen él az összlakosság igen nagy százaléka. A kerületrész nemcsak a lakói nagy száma, hanem szociális helyzetük miatt is igényli a fokozottabb gyermekvédelmi tevékenységet és az anyagi támogatást.

A kerület lakosságának korcsoportonkénti megoszlása

Év	Lakosság	0 – 17 év	18 – 24 év	25 – 59 év	60 év felett
2016.	101.722 (98.935 állandó, 2.787 tartózkodási hely)	16.939	5.868	49.471	26.657
2017.	101.530 (99.115 állandó, 2.415 tartózkodási hely)	17.103	5.621	49.790	26.489
2018.	101.463 (98.761 állandó, 2.702 tartózkodási hely)	17.154	5.443	49.745	26.419
2019.	101.304 (98.000 állandó, 3.304 tartózkodási hely)	17.094	5.302	49.361	26.243
2020.	100.536 97.687 állandó, 2.849 tartózkodási hely)	16.926	5.318	49.122	26.321

A lakosság nemek szerinti összetételét vizsgálva (45.692 férfi/51.995 nő) – hasonlóan az országos aránynak - a nők aránya meghaladja a férfiakét. Az is megállapítható, hogy az ún. nőtöbblet a 18-59 éves korcsoporttól jelentkezik és a 60 éves korosztály tekintetében kimagasló eltérés figyelhető meg. A 18 évesnél fiatalabb korosztály tekintetében a férfiak aránya magasabb a nők arányától.

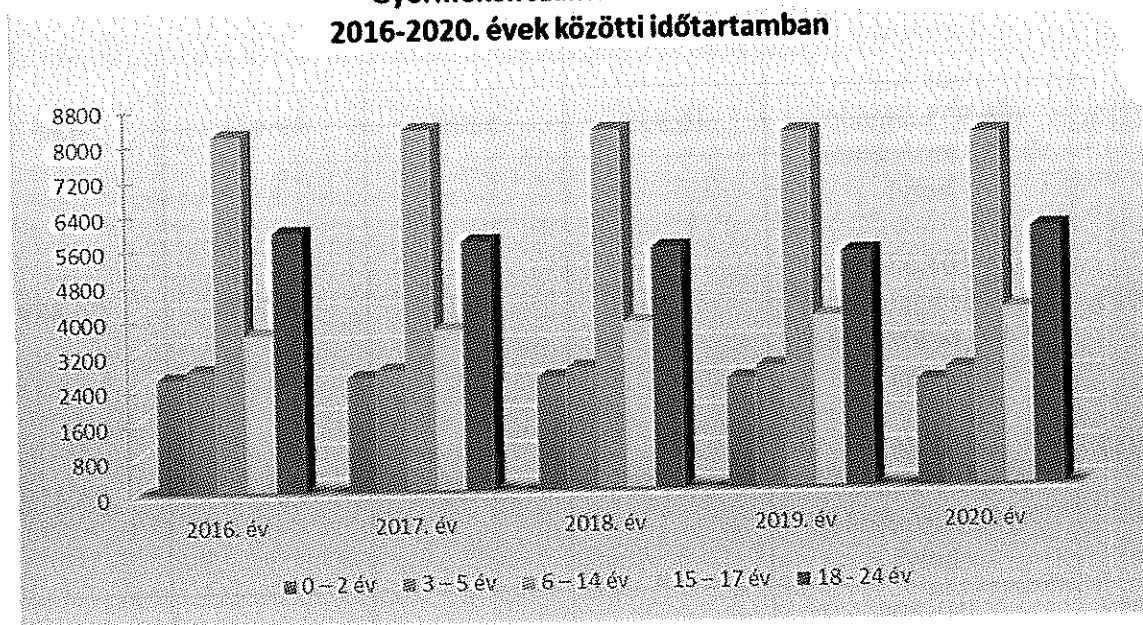
A gyermekvédelmi tevékenység a 0-17 év közötti gyermek- és fiatalkorúakra, valamint a 18-24 év közötti fiatal felnőtt korúakra terjed ki, akik összesen 22.244 fő, a **kerület állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosságának 22,77%-át** jelentik.

2020. évben az újszülöttek száma 750 (2019. évben: 793) gyermek.

A gyermek- és fiatalkorúak és fiatal felnőttek száma a kerületben

Év	0 – 2 év	3 – 5 év	6 – 14 év	15 – 17 év	18 - 24 év
2016.	2.568	2.743	8.073	3.555	5.868
2017.	2.566	2.729	8.177	3.631	5.621
2018.	2.532	2.740	8.126	3.756	5.443
2019.	2.464	2.733	8.045	3.852	5.302
2020.	2.371	2.642	7.932	3.981	5.318

Gyermekek számának változása 2016-2020. évek közötti időtartamban

2020. évben a **0-17 év közötti korosztály (16.926 fő)** korcsoportos megoszlása az alábbi számokkal jellemezhető: **0-2 év között 2.371 fő, 3-5 év között 2.642 fő, 6-14 év között 7.932 fő, és 15-17 év közötti 3.981 fő.**

A születendő gyermekek száma előző évhez viszonyítva 43 fővel csökkent.

A 0-17 év közötti korosztály összlétszáma az előző évhez képest 168 fővel csökkent. A 0-2 év közöttiek létszáma 93 fővel, a 3-5 év közötti korcsoport száma 91 fővel csökkent. A 6-14 év közötti korcsoport száma 113 fővel csökkent, a 15-17 év közöttiek létszáma 129 fővel növekedett.

A 18-24 év közötti fiatal felnőttek létszáma a beszámoló időszakában 16 fővel emelkedett.

A fejlett európai országokhoz hasonlóan Magyarország számára is az egyik legnagyobb demográfiai kihívást a társadalom öregedése jelenti. Hazánkban a népesség öregedési folyamata gyorsul. Az utóbbi évtizedekben az alacsony termékenység, az átlagos élettartam meghosszabbodása következtében a világ számos országában, így Magyarországon is megnövekedett az idősebb korosztályok népességen belüli aránya.

A demográfiai öregedés európai és hazai szinten is dokumentált jelenség, Magyarországon a 65 évnél idősebb népesség aránya 1990-ben 13%-ot tett ki, majd 2001-re elérte a 15%-ot, 2011-re pedig már a 17%-ot (KSH 2011. évi adatai szerint). A legutóbbi adatok szerint – 2014. év vonatkozásában – a fentiekben említett korcsoport aránya 17,5%-ra emelkedett. Az Eurostat előrejelzései szerint a mutató értéke a jövőben még erőteljesebben fog növekedni, 2060-ra eléri majd a 29%-ot (Eurostat 2015.).

Magyarország társadalmában elindult öregedési folyamat következtében a demográfusok szerint a közeljövőben az öregedéssel összefüggő új helyzetek változtatásokat indokolnak, amely új kihívások elé állítja a helyi társadalmat, jelzi a szociális szolgáltatási és támogatási rendszer átgondolását, felkészítését. A népesség öregedése olyan körülmény, amely valamennyi korosztályt alkalmazkodásra kényszerít.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI TÁMOGATÁSOK

2.1. Pénzbeli és természetbeni támogatások

A gyermekek védelmét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott pénzbeli, természetbeni támogatások és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alap- és szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A Gyvt. célja a gyermek- és ifjúságvédelem egységes rendszerének működtetése továbbá, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztettségének megelőzéséről és megszüntetéséről.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeit az évről évre változó állami költségvetési szempontok és normatívák, a folyamatosan módosuló jogszabályok, valamint a lakosság szükségletei, igényei határozzák meg. Az Önkormányzat biztosítja az egyes pénzbeli és természetbeni támogatások formáit, valamint szervezi a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, a gyermekjóléti szolgáltatást, továbbá a gyermekek napközbeni ellátását.

Az egyes ellátások részletes szabályait 2015. március 1. napjától a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Térítési díj rend.) tartalmazza.

A Gyvt., valamint az Ör. alapján az Önkormányzat által a gyermekek és fiatal felnőttek részére pénzben és természetben nyújtott támogatások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- pénzbeli ellátás
- rendkívüli települési támogatás
- egészségügyi települési támogatás
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat
- gyermekétkeztetés

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott természetbeni támogatásnak az igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rend. (továbbiakban: Gyer.) határozza meg.

A Gyvt. 2019. július 10. napjától hatályba lépett változása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, valamint a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű jogosultsággal rendelkező jogosultak részére nyújtandó természetbeni támogatást felváltotta a pénzbeli támogatás.

A Gyvt. 20/A. §-a alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű (6.000.-Ft) pénzbeli támogatást nyújt, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a fent megjelölt időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a Gyvt. 67/A. §-ában foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a **hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága** a gyámhatóság határozata alapján

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű (6.500.-Ft) pénzbeli támogatást nyújt.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át (41.325.-Ft-ot)
  - aa) a gyermeket egyedülálló szülő gondozza,
  - ab) a gyermek tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos,
  - ac) nagykorúvá vált gyermek esetében (amennyiben megfelel a 20.§ (2) bekezdésében foglalt feltételeknek),
- b) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (38.475.-Ft) az a) pont alá nem tartozó esetekben.

2020. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult **gyermek**ek és **fiatal felnőttek** száma 291 (2019-ben 335) fő volt, a 2020. **december 31. napján jogosult gyermekek és fiatal felnőttek száma 291 fő**. A támogatásra jogosultak köréből **9 fő** fiatal felnőtt részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytattak.

Elutasításra 17 esetben került sor, melynek egyik oka, hogy az egy főre eső havi jövedelem a kérelmet benyújtó család esetében meghaladta a Gyvt.-ben meghatározott jövedelemhatárt, másik oka, hogy a jogszabályban meghatározott vagyonnal rendelkezett a család, melynek összege túllépte a jogosultsági határt. Felülvizsgálat következtében **2** esetben került sor a **jogosultság megszüntetésére**.

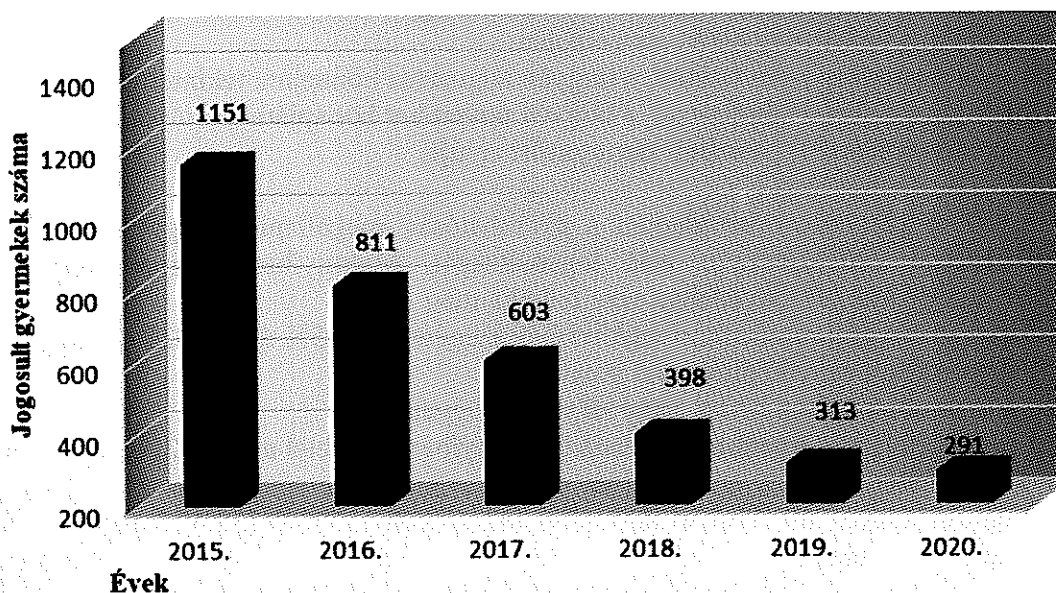
A Gyvt. alapján 2020. augusztus hónapban annak a gyermeknek és fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága augusztus 1. napján fennállt, 1.737.500.-Ft értékben (287 fő), valamint akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2020. november 1. napján fennállt, 1.748.000.-Ft értékben (288 fő) pénzbeli támogatást biztosított a hatóság.

2020. évben pénzbeli támogatásként 3.485.500.-Ft (2019. évben 4.238.500.-Ft) összeg került kiutalásra ezen a jogcímen.

Hozzávetőlegesen a családok 30 %-ában egyik, vagy mindkét szülő munkanélküli, a szülők 60 %-a rendelkezik rendszeres bevétellel (munkabér, nyugellátás vagy TB ellátás). 15% azon családoknak a száma, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, azaz a 28.500.-Ft-ot.

A fenti adatokból kitűnik, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok száma évről-évre csökken, azonban ezen családok továbbra is megélhetési és anyagi gondokkal küzdenek, ezt bizonyítja az is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény mellett ezeknek a családoknak kb. 60-70%-a évente több alkalommal nyújtott be kérelmet – tekintettel a család krízishelyzetére, a rezsiköltségek csökkentésére – támogatás iránt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számának változása az adott év december 31. napján érvényes jogosultságokat figyelembe véve

Az elmúlt évek adataihoz viszonyítva a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számában jelentős csökkenés állapítható meg, melynek egyik fő oka, hogy a Gyvt. 2015. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezése alapján az ingyenes gyermekétkeztetés kiterjesztésre került a bölcsődei és óvodai intézményekben. 2020. évben a benyújtott kérelmek tekintetében a csökkenés továbbra is a bölcsődés és óvodás korú gyermekeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

2.1.2. Pénzbeli ellátás (Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, gyámszülők részére)

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel.

A 2013. április 1-jétől hatályba lépett változás értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összevonásra került oly módon, hogy a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás – „pénzbeli ellátás” elnevezéssel – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyik, speciális jogosultak számára nyújtható komponensévé vált. A változást követően az ügyfélnek csak egy kérelmet kell benyújtania és az eljárásban egy döntéshozatalra kerül sor.

Amennyiben gyámrendeléskor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság már fennáll, a járási gyámhivatal a gyámrendelő határozat megküldésével értesíti az illetékes jegyzőt, aki hivatalból felülvizsgálja az érvényben lévő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, mellyel kiszűrhetővé válnak a kedvezményre nem jogosult személyek, valamint ha a jogosultsági feltételek továbbra is fennállnak, egyidejűleg vizsgálhatóvá válik a kiegészítő támogatásként nyújtott pénzbeli ellátásra való jogosultság is, amennyiben ezt a családba fogadó gyám kéri.

2020. évben 4 **gyámszülő / 6 gyermek** részére állapított meg a települési önkormányzat jegyzője támogatást összesen 451.440.-Ft összegben. (2019. évben 3 gyámszülő / 5 gyermek részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban). 2020. évben elutasításra nem került sor.

2.1.3. Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalma 2013. szeptember 1-jétől került bevezetésre a Gyvt.-ben. A Gyvt. 67/A.§ (1) bekezdése határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételeit, amely magába foglalja a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét, az alacsony foglalkoztatottság szintjét és az elégtelen lakókörnyezetet.

Fentiek értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek vagy nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent felsorolt körülmények közül legalább egy fennáll, halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki esetében a fentiekben szereplő körülmények közül legalább kettő fennáll.

2020. évben **hátrányos helyzet megállapítására 30 gyermek**, míg **halmozottan hátrányos helyzet megállapítása 15 gyermek** esetében került sor. Elutasításra 2020. évben nem került sor.

2.1.4. Szünidei gyermekétkeztetés

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 13/A. és 13/B. §-ai értelmében a szünidei gyermekétkeztetés keretében ingyenes ebédet biztosított a szülő, törvényes képviselő kérelmére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az alábbiak szerint:

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- c) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

A Korm.rendelet 13/A. § (1) bekezdése alapján a szünidei gyermekétkeztetés a következőképpen biztosítható:

- a déli meleg főétel készítés helyben történő elfogyasztásával,
- az étel szülő általi elvitelével,
- az étel gyermek lakcímére történő kiszállításával.

A szünidei gyermekétkeztetést az Önkormányzat 2020. évben az alábbiak szerint biztosította:

Szünidő típusa	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek		Étkezés biztosításának módja	Összesen/gyermek
	Hátrányos helyzetű	Halmazottan hátrányos helyzetű		
Tavaszi	21	11	Kiszállítás lakcímre	32
Nyári	23	11	Nyári napközis tábor keretében	34
Őszi	21	14	Kiszállítás lakcímre	35
Téli	19	14	Kiszállítás lakcímre	33

2.2. Rendkívüli települési támogatás

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentősen átalakult, mely érintette a települési önkormányzatok rendeletalkotási kötelezettségét. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt) 2015. március 1-jén hatályba lépő 132. § (4) bekezdés g) pontja szerint a települési önkormányzatok felhatalmazást kaptak, hogy rendeletben szabályozzák a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

Fentiek értelmében az Önkormányzat Képviselő-testülete az Szt. 134/E. §-ában kapott felhatalmazás alapján 2015. február 28-áig megalkotta az új Ör.-t Az Önkormányzat fő célja elsőként továbbra is az volt, hogy a létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került családoknak, háztartásoknak, személyeknek pénzbeli és természetbeni támogatás formájában települési támogatást nyújtson.

2020. évben kiskorú gyermek részére rendkívüli települési támogatást 32 alkalommal összesen 322.500.- Ft összegben folyósított az Önkormányzat.

A rendkívüli települési támogatásban (krízistámogatásban) részesülők száma az előző évhez képest csökkent, amelyben szerepet játszott az, hogy az Ör. elsősorban azokat a családokat részesíti rendkívüli támogatásban, akiknek az ellátásáról más szociális rászorultságtól függő támogatás biztosításával nem lehet gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Amennyiben a gyermek egészségi állapota miatt indokolt a támogatás, úgy a rendszeres települési támogatások körében nyújtott egészségügyi települési támogatásban részesülhetnek.

2.3. Gyermekétkeztetés

Az **Önkormányzat saját költségvetése** terhére **512.000.000.-Ft-tal** (2019. évben 636.000.000.-Ft-tal) járult hozzá a gyermekek étkezési térítési díjához.

Az Egyesített Bölcsődék tagintézményeiben saját konyháról biztosított a gyermekek étkeztetése. A Fecskefészek Bölcsőde konyhájáról 5 óvoda (Bóbita, Eszterlánc, Pitypang, Robogó és a Vándor Óvoda) kapja meg a napi 3x-i étkezést. A többi óvodás gyermek részére az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. biztosítja (főzi és szállítja) a napi 3x-i étkezést.

Az iskolákban 2020. évben (általános és középiskola) 3 szolgáltató biztosított napi 1x-i vagy 3x-i ellátást az Eurest Étteremüzemeltető Kft. és az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt., 2018. januárjától a Kandó Téri Általános Iskola és a Kassa Utcai Általános Iskola tanulói részére a Pannon Menza Kft.

A speciális étrendre szoruló, bölcsődékben elhelyezett gyermekek étkeztetését minden intézmény a saját konyhájáról biztosította. Szakképzett élelmezésvezetők-dietetikusok felügyelik a korszerű gyermekétkeztetés és az Országos Tisztiorvosi Hivatal 1/2011. sz. Normatív Utasításában előírt követelmények betartását.

A speciális étrendre szoruló gyermekek étkezését szakorvosi vélemény alapján biztosítják, azon iskoláskorú gyermekek részére, akik diétás étkeztetést igényelnek az Eurest Étteremüzemeltető Kft., az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. és a Pannon Menza Kft. szolgálatát.

2020. január 1. napjától az összes óvodában a diétás étkeztetést az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. szolgáltatja.

A Budapest Főváros XVIII. kerületi SOFI (Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) tanulóinak étkeztetése a saját főzőkonyha megszűnésével 2016. szeptember 1. napjától szintén vásárolt szolgáltatás útján biztosított. Részükre az étkeztetést továbbra is térítésmentesen biztosítja az Önkormányzat.

A Gyvt. 21/B. § értelmében

„(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy
db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Az önkormányzat a gyermek egyéni rászorultsága – a család szociális körülményeinek vizsgálata és az intézmény vezetőjének javaslata – alapján további kedvezményt biztosíthat.

A Térítési díj rend. határozza meg a támogatás rendjét és feltételeit.

A bölcsődei gyermekek étkeztetését mind a tíz bölcsődében önállóan működő főzőkonyha látta el. Az alapanyagok beszerzése egyedi beszerzések útján történt.

A **bölcsődékben 385 gyermek** (2019. évben 482 gyermek) részesült étkeztetésben. Ebből normatív alapon 100%-os étkezési támogatásban (jogszabályváltozás miatt a bölcsődékben kiterjesztésre került az ingyenes étkezés) **231 gyermek** (2019. évben 255 gyermek) részesült.

Az **óvodákban** étkező gyermekek száma **2919 fő** (2019. évben 2919 fő), ebből **1219 gyermek** (2019. évben 1927) kapott 100%-os kedvezményt (jogszabályváltozás miatt az óvodákban kiterjesztésre került az ingyenes étkezés).

Az iskolákban összesen 2020. évben **3822 fő** (2019. évben 5200) részesült étkeztetésben. Az általános iskolákban 100%-os kedvezményben **126 gyermek** (2019. évben 216) részesült, 50%-os kedvezményt **1098 gyermek** (2019. évben 1497) kapott.

Gyermekétkeztetés az intézményekben

Intézmény	Étkeztetésben részesülők száma		100 %-os kedvezményben részesülők száma		50 %-os kedvezményben részesülők száma	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Bölcsőde	482	385	255	231	megszűnt	megszűnt
Óvoda	2919	1834	1927	1219	megszűnt	megszűnt
Iskola	5200	3822	216	126	1497	1098
Összesen	8601	6041	2398	1576	1497	1098

2.4. Tankönyvtámogatás

Az elmúlt években a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) értelmében ingyenes tankönyvtámogatásban felmenő rendszer alapján részesültek az általános iskola alsó tagozatán tanuló gyermekek, a negyedik osztályig jártak ingyen, alanyi jogon a tankönyvek. A Kormány azzal a szándékkal kezdte meg a tankönyvellátás rendszerének megújítását, hogy magas minőségű, mindenki számára elérhető, a 21. századi

versenyképes tudást biztosító taneszközök álljanak a tanulók és a pedagógusok rendelkezésére. A Kormány a köznevelési esélyegyenlőség és a családok támogatása jegyében felmenő rendszerben bevezette az ingyenes tankönyvellátás intézményét és átvállalta a szülők anyagi terhét, amelyet a tankönyvek megvásárlása jelentett volna.

Majd a továbbiakban annak érdekében, hogy minden általános iskolás tanuló ingyen kapja a tankönyveket és minél több család részesüljön a kedvezményben, a Kormány célul tűzte ki, hogy egy ütemben vezeti be az 5-8. évfolyamra, illetve kiterjeszti a 9. évfolyamra is az ingyenes tankönyvellátást a 2017/2018. évi tanévtől kezdődően. Az 1265/2017. (V.29.) Kormányhatározat értelmében tehát a 2017/2018. évi tanévtől az 1–9. évfolyamos tanulók ingyenes tankönyvellátásban részesülnek kivétel nélkül. Az intézkedésnek köszönhetően a szeptemberben induló tanévtől körülbelül egymillió diák (a köznevelésben résztvevő diákok kb. 90%-a) kapta térítésmentesen a tankönyveket.

Az előző évek jól bevált gyakorlatához hasonlóan az önkormányzat a 2019/2020. nevelési év kezdetén is füzetcsomagot biztosított valamennyi kerületi (állami és egyházi fenntartású) általános iskolában tanuló gyermek részére.

A 2020/2021. nevelési tanév vonatkozásában az önkormányzat döntése alapján egy taneszköz/technikai csomag került összeállításra a szeptemberi iskolakezdésre. Az ingyenes csomagot minden XVIII. kerületi intézménybe járó általános iskolás diák, automatikusan, igénylés nélkül kapta meg. A csomagok a füzetek mellett a technika és rajz tantárgyak keretében használatos tanszereket tartalmazták - évfolyamok szerint differenciálva többek között ollót, ragasztót, ceruzaheggyezőt, radírt, grafitceruzát, vízfestéket, zsírkrétát és füzeteket. Mintegy 9000 csomag került kiosztásra 20 millió forint értékben.

2.5. Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott természetbeni juttatások, támogatások, szolgáltatások

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

Az Önkormányzat 2000. év óta minden évben csatlakozott a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz**. A szociálisan rászorult, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, vagy felvételi előtt álló fiatalok támogatására ad lehetőséget a pályázat, amelynek finanszírozására a 2018-as évhez hasonlóan 2020. évben is **10 millió Ft** került betervezésre az Önkormányzat költségvetésében.

2020. évben a benyújtott pályázatok alapján „A” típusú (felsőoktatási intézmény hallgatója) támogatott **37 fő**, míg „B” típusú (érettségi előtt álló középiskolás, illetve felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizett fiatal) **8 fő** részére tudott támogatást nyújtani az önkormányzat. A támogatási összegek 2020. évben január és augusztus hónapban kerültek utalásra az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő részére.

Gólyahír program

Az Önkormányzat elkötelezett a felnövekvő nemzedékek iránt, ezért anyagi forrásait figyelembe véve szeretne minden lehetőséget megragadni ennek kifejezésére. A „Gólyahír” Program (a továbbiakban: Program) bevezetésével a kerületben élő fiatal családok gyermekvállalását kívánja ösztönözni. A Program keretében nyújtandó **ajándécsomag költsége évi 7 millió Ft**.

Az ajándécsomagra jogosult az az újszülött gyermek,

- aki 2015. szeptember 1. napján vagy azt követően született, és
- akinek legalább az egyik szülője az újszülött gyermek születésének időpontjától Budapest XVIII. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen Budapest XVIII. kerület közigazgatási területén az újszülött gyermekkel egy háztartásban él.

Az ajándécsomagot az újszülött gyermek születését követő 90 napon belül lehet igénybe venni egy alkalommal.

A 2015. januárjában megalakult Egészségügyi Tanácsadó Testület gyermekorvos, illetve védőnő tagjainak javaslata alapján került meghatározásra az ajándécsomag tartalma, mely babaápolási cikket – digitális lázmérő, kézfertőtlenítő kendők, babatörülkök, steril mull lapok, Sudocrem, pelenka alátét, fertőtlenítő oldat –, valamint fürdőlepedőt és egy nagyméretű hűtő mágneset tartalmaz. A mágnesen a szilárd táplálékok bevezetési ideje (milyen táplálékot hány hónapos kortól lehet adni a csecsemőnek) és a gyermekorvosi ügyeleti telefonszámok szerepelnek, valamint a csomagba bekerülnek különböző tájékoztató anyagok a babák gondozásával kapcsolatban.

A Program 2020. évben is sikeresen működött, 631 (2019. évben 776) újszülött kapott csomagot.

Önkormányzat által fenntartott intézmények

Az Önkormányzat 10 bölcsőde fenntartásával biztosítja a kerületben a gyermekek napközbeni ellátását. Az önkormányzat vezetése évről-évre törekszik arra, hogy a gyermekek egészséges, biztonságos, korszerű környezetben történő nevelése, gondozása érdekében az épületeken kívüli és belüli folyamatos felújításokat és karbantartásokat hajtsa végre.

Az önkormányzat 2020. 07. 31-ig 20 önálló óvodában, valamint a bázisintézményekhez kapcsolt 7 tagóvodában látta el köznevelési alapfeladatát a 3-7 éves korú óvodás gyermekek vonatkozásában.

2020. 08. 01-től a Bp18 Egyesített Óvoda a tagintézményekkel együtt 27 feladatellátási helyen biztosította hároméves kortól a gyermekek napközbeni ellátását.

Az önkormányzat két alapítvánnyal (Fecskefészek-Schwalbennest Oktatási Alapítvány és Csodálatos Gyermekvilág - Pedagógusok a XVIII. kerület Gyermekéiért Alapítvány) kötött köznevelési szerződést a kerületi szülők óvodai igényeinek biztosítására, a gyermekek ellátására.

Az Egyesített Bölcsődék az Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem kisgyermeknevelő hallgatói számára gyakorlati helyként is funkcionál. A gyakorlatra érkező fiatalokat, magas színvonalú elméleti és gyakorlati tudással rendelkező, tapasztalt kisgyermeknevelők, gyakorlatvezető pedagógusok, tereptanárok fogadják. A gyakorlat során végig követik a kisgyermeknevelői munkakörrel járó feladatokat. Megismerik az ágazathoz kapcsolódó törvényeket, szabályzatokat, dokumentációs feladatokat. A gyakorlat végére fontos, hogy kialakuljon a hallgatóban, hogy a kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség.

Önkormányzat tulajdonában lévő helyiség kedvezményes bérbeadása

A Nyúlcsipő Konduktív Alapítvány 2013. év óta 5 éves határozott időtartamban térítésmentesen használta a 1184 Budapest, Lakatos út 13. fszt. 6. szám alatti 164 m² alapterületű helyiséget. Az Alapítvány a kerületben és vonzáskörzetében biztosít konduktív pedagógiai, alapozó terápiás, szenzoros integrációs terápiás és korai fejlesztő foglalkozásokat. Az Alapítvány már csecsemőkortól foglalkozik a megkésett mozgásfejlődéssel, beszédfejlődéssel, halmozott sérüléssel, tanulási problémákkal, figyelem és magatartási problémákkal, autizmus spektrum zavarral és mozgássérült gyermekekkel. Az Önkormányzat az Alapítvány konduktív pedagógia feladatainak ellátására további 5 év időtartamra ingyenesen használatba adta a fentiekben már megnevezett helyiséget.

3. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

A Gyvt. által megfogalmazottak szerint a gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenképp felett álló érdekének figyelembevétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A fenti feladatok ellátását Önkormányzatunk intézményei – a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: intézmény) és intézményei, az Egyesített Bölcsődék 10 tagintézménye – működtetése révén biztosítja.

A gyermekjóléti alapellátás kerületi szintű biztosítása érdekében az önkormányzat törekszik arra, hogy az egyes intézmények és tagintézményei földrajzi elhelyezkedésük következtében lefedjék a kerület teljes területét.

A Gyvt., illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) vizsgált időszakban ismételt számos módosításon ment keresztül. A Gyvt. 5 alkalommal, az Szt. pedig 3 alkalommal került módosításra.

A jogszabályi módosítások egyrészt technikai jellegűek voltak, másrészt tartalmi változást eredményeztek.

A legfontosabb jogszabályi módosítás a 2018. évi CXVII. törvénnyel lépett hatályba, mely az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szólt. A család- és gyermekjóléti központ a módosítás értelmében, szociális diagnózist készít a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, illetve, ha a szolgálat más okból szükségesnek tartja. A szociális diagnózis elkészítését a jelzőrendszer tagjai is kezdeményezhetik a család- és gyermekjóléti központnál. Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2019. (II. 27.) EMMI rendelet egy fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser alkalmazását írja elő a család- és gyermekjóléti központok számára.

2020. évben a SARS-CoV-2 koronavírus megjelenésével 2020. március 11-én az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humán járvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében a 40/2020. (III.11.) Korm. rendelettel Magyarország egész területére veszélyhelyzet került kihirdetésre. Ezt követően 2020. március 20-án megjelent a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére irányuló EMMI útmutató, a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére.

3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereit és eszközeit felhasználva szolgálja a gyermek testi, lelki egészségét, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a családjából kiemelt gyermek visszagondozását.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata egyrészt a kerületben élő gyermekeket érintő jóléti szolgáltatások szervezése, a gyermekek szociális helyzetének figyelemmel kísérése, másrészt a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése és a kialakult veszélyeztetettség kezelése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a kerületben 2020. évben a **Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ** látta el, egy intézményegységként fogva össze az Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó kötelezően ellátandó különböző gyermekjóléti alapellátásokat.

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ tagintézményei:

- Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyermekek Átmeneti Otthona és Családok Átmeneti Otthona.

3.1.1. Személyi és tárgyi feltételek, műszaki állapot, gazdálkodás

A fenntartó által engedélyezett dolgozói létszám a 2018-as költségvetési évben 73,5 fő, amely 2018. szeptemberétől az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetésével 87,5 főre módosult. Ennek következtében a szakalkalmazottak és technikai dolgozók aránya az alábbiak szerint változott 2020. év végére: szakalkalmazott 82,5 fő, technikai alkalmazott 5 fő.

2019. december 31-én közalkalmazotti jogviszonnyal 79 fő volt alkalmazásban, melyből 8 fő tartósan távol (tartós betegség, fizetés nélküli szabadság).

Részmunkaidős foglalkoztatás az alábbi munkakörökben történt:

- szociális asszisztens
- jogász
- családsegítő
- családkonzulens

A 2020-as évben 7 főnek szűnt meg a munkaviszonya (2019-ban 16 fő) jellemzően közös megegyezéssel, az üres és megüresedett státuszok betöltésére 14 fő került felvételre.

Szakmai feladatot ellátók képzése

A dolgozók folyamatosan tesznek eleget a képzési kötelezettségüknek, így biztosítva a jogszabályi előírásoknak való megfelelést, valamint a szélesebb szolgáltatási struktúra biztosítását. A 2020. évben a járványügyi helyzet miatt több alkalommal került lemondásra ugyanazon képzés, de online formában a meghirdetett képzések többsége elérhető volt.

A diplomamentő programnak köszönhetően több dolgozó tudta átvenni oklevelét, így a képzési követelményeknek való megfelelési arány növekedett.

Dolgozók személyi juttatásai

A legalacsonyabb fizetési osztály az „A”, míg a legmagasabb az „I” az intézmény dolgozóinak körében.

A dolgozók a rendszeres havi bérükön felül az alábbi juttatásokban részesültek 2020-ban:

- ✓ Utazási támogatás (helyi és helyközi) – (a veszélyhelyzet ideje alatt biztosított utazási kedvezményekről szóló 582/2020. (XII.15.) Korm. rend. alapján utazási kedvezményben részesültek intézményünk dolgozói)
- ✓ Fenntartói döntéssel alapuló kereset kiegészítés
- ✓ Bruttó 200.000,- Ft cafetéria
- ✓ munkaruha juttatás
- ✓ bankszámla vezetési díj hozzájárulás
- ✓ a veszélyhelyzet ideje alatt végzett munka elismeréseként jutalom

Dolgozók életkor, nem, családi állapot szerinti megoszlása

Az életkor tekintetében elmondható, hogy jelentősebb változás nem történt, továbbra is „fiatalosnak” mondható a szakmai team.

A nemek arányát tekintve – törekvéseik ellenére – továbbra is felülreprezentált a női dolgozók aránya, 9 férfi dolgozója van az intézménynek. Ez az arány évek óta nem változott. Lényeges változás nem történt a dolgozók *családi állapotának* tekintetében sem. A megoszlást tekintve első helyen továbbra is a házasságban élők állnak, őket követik az egyedülállók és végezetül az élettársi kapcsolatban élők.

Tárgyi feltételek

Az intézmény az Alapító okiratba foglalt feladatait, szolgáltatásait 6 szervezeti egységben látja el, illetve nyújtja:

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 11.
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1188 Budapest, Vezér utca 52. <i>(jelenleg átalakítás alatt - felújításának idejére a 1188 Ady E. u. 100. szám alatt található a Szolgálat).</i>
Prevenációs Csoport	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Gyermekek Átmeneti Otthona	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 19.
Családok Átmeneti Otthona	1182 Budapest, Üllői út 707.

A koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére irányuló EMMI útmutatója a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére alapján az Intézményben atipikus munkarend került bevezetésre.

A módosult munkarend következtében, vezetői utasítás alapján minden szervezeti egységben változtatni kellett az addig megszokott munkavégzés rendjét.

A fenti címeken található ingatlanokat az intézmény térítésmentesen használja, a működtetéssel kapcsolatos költségeket a fenntartó éves költségvetési keret meghatározásával biztosítja.

Közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor a 2020-as évben, hasonlóan a korábbi évekhez.

Valamennyi szervezeti egységben folyamatosak voltak a felújítások, az amortizálódott tárgyi eszközök cseréje, valamint a kötelezően előírt tisztasági festések.

Gazdálkodás

Az intézmény működtetésével kapcsolatos költségeket a tárgyévre vonatkozó önkormányzati rendeletben jóváhagyott költségvetés biztosítja.

Az intézmény **elfogadott és jóváhagyott költségvetése** a 2/2020. (III. 03.) önkormányzati rendelet alapján 416.672.000,- Ft volt.

Külön címzett támogatásként került meghatározásra és felhasználásra

- a nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatosan 17.913.000,-Ft

Az intézmény saját bevétele körében jelenik meg az átmeneti gondozást biztosító szervezeti egységekben történő elhelyezés során fizetendő személyi térítési díj, melyek az alábbiak szerint alakultak:

Bevétel átmeneti gondozás

Telephely	Térítési díjból származó bevétel 2019. év/Ft	Térítési díjból származó bevétel 2020. év/Ft
Gyermekek Átmeneti Otthona	712.469,-	598.304,-
Családok Átmeneti Otthona	325.105,-	285.450,-
Összesen	1.037.574,-	883.754,-

A személyi térítési díj bevételei 2020. évben a 2019-as költségvetési évhez viszonyítva némi eltérést mutat.

Ellenőrzések

2020-ban a Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály Járványügyi, Nemzetközi Repülőtéri és Hajózási Kirendeltségi Osztály tartott ellenőrzést a Gyermekek Átmeneti Otthonában az intézmény egészségügyi kártevők elleni védekezésének ellenőrzése tárgyában. Az ellenőrzés során jogsértést nem tártak fel.

Ellenőrzésre került a Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztálya által a Nyári napközis tábor, a tanulók ifjúsági táboroztatásának közegészségügyi ellenőrzése tárgyában. Az ellenőrzés során jogsértés nem került feltárássra.

2020-ban sor került a XVIII. kerületi Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Csoportja által végzett, valamennyi szervezeti egységre irányuló ellenőrzésre is, az egyes intézmények költségvetés tervezésének folyamata, alátámasztottságának ellenőrzése céljából. Az ellenőrzés során javasolták a jogszabályi előírások alapján az intézménynek a honlapján az elemi költségvetéseket 5 évre visszamenőlegesen - más közérdekű adattartalommal egyetemben - közzétenni.

3.1.2. Szakmai tevékenység

Prevenációs tevékenység

A programok iránt megnövekedett igények tették szükségessé, hogy a 2011-es év végétől kísérleti jelleggel létrejöjjön egy prevenációs csoport. A csoport koordinálja, szervezi és tartja nyilván a programokat, csoportfoglalkozásokat valamennyi szervezeti egység tekintetében, valamint az óvodai- és iskolai segítő tevékenység is ide van rendelve.

A 2012. szeptember 1. napját követő átalakításoknak köszönhetően a csoport már önálló épületben tudta ellátni feladatát. Célként fogalmazódott meg, hogy ne csak a szabadidős programokat biztosító munkatársak kerüljenek elhelyezésre az épületben, hanem a prevenációban szerepet játszó egyéb munkaköröket betöltők is, így a fejlesztőpedagógus, a tanulást segítő családgondozó, a mentálhigiénés és a pszichológus munkatárs.

Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a prevenációra és ennek körében megjelenő programokra. A prevenációs csoport 5 főből (1 fő csoportvezető, 1 fő gyógypedagógus, 1 fő tanító és 2 fő utcai-lakótelepi szociális munkás) áll. A csoport koordinálja és szervezi, továbbá tartja nyilván a programokat és csoportfoglalkozásokat, valamennyi szervezeti egység tekintetében. Valamennyi programról jelenléti ív készül, így az adatok (halmozott adatok) minden esetben a valóságot tükrözik.

Játszóház - Közösségépítő foglalkozások

A Játszóház lehetőséget ad a környéken élő fiataloknak, hogy az iskola után, illetve az iskolai szünetekben már délelőtt is életkori sajátosságuknak megfelelően hasznosan töltsék el szabadidejüket. Felnőtt felügyelet mellett csocsózás, pingpongozás és társasjáték közül lehet választani. A feszültség levezetésére bokszzsák, trambulín, egy több funkciós kondicionáló gép, Xbox állt rendelkezésre.

Alkalom: 152 (2019-ban 214)

Gyerekszám: 1.570 (2019-ban 1.872)

A közösségi élmény erősítésének keretén belül kerültek megszervezésre a gyermekeknek, családoknak szóló **klubfoglalkozások, közös kirándulások, sportprogramok**.

A gyermekek, fiatalok és családjaik számára az intézmény igyekszik lehetőséget biztosítani a közösségi élmény erősítésével hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez, valamint ahhoz, hogy a program által szabadidejüket lehetőleg személyiségük, képességeik, készségeik fejlesztésére fordíthassák.

A Prevenációs Csoport évek óta szervez különböző programokat hátrányos helyzetű gyermekek számára. E tevékenységkör keretein belül cél a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek, fiataloknak élményszerű lehetőség biztosítása a szabadidő hasznos és kulturált kihasználására, környezetbarát szokások kialakítására. Kiemelt szerepet kapott a természettel és környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek, a környezettel való harmonikus együttélést biztosító szokások, magatartásformák kialakítása, kirándulások rendszeres szervezése megelőzve a közegészség elleni bűncselekményeket, mint pl. a környezetkárosítás, természetkárosítás. Ezek a tevékenységek elsősorban klub formában kerültek megvalósításra, szem előtt tartva a folyamatosságot, rendszerességet.

A célcsoportot elsősorban szociálisan hátrányos helyzetű, családi diszfunkciókkal, beilleszkedési nehézségekkel küzdő, gyakran elmagányosodott gyermekek jelentik. Az ő esetükben fokozottan fennáll a jövőben a deviáns csoportokhoz való csatlakozás és a szerhasználat veszélye. A programok illeszkedtek a célcsoport szükségleteihez, mert

közösséget teremt, kortárs kapcsolatok kialakítására ad lehetőséget, a résztvevők kapcsolatteremtő képessége javul. A szabadidő hasznos eltöltésének módját kínálja.

Alkalom: 72 (2019-ben 102)

Gyerekszám: 240 (2019-ben 390)

Tanulássegítés, fejlesztés, korrepetálás

Évről évre a programokon és csoportfoglalkozásokon kívül fontos szerep jut a fejlesztésnek, korrepetálásoknak. Továbbra is hatékonyak bizonyult a fejlesztésnek, korrepetálásnak az a formája, ahol egyszemélyes helyzetben vannak a gyerekek. Az ezáltal kapott nagyobb figyelemnek köszönhetően sokszor a zárkózott, nagyobb lemaradással küzdő gyermek is nyitottabbá és befogadóbbá válik. A felzárkóztatási feladatokat a gyógypedagógus és a tanító egymás között megosztották, így az iskolai tananyagra és a részképességek fejlesztésére egyaránt lehetett koncentrálni. A járványügyi helyzetnek köszönhetően a 2020-as évben az on-line formában történő korrepetálás, felkészítés volt a meghatározó.

2020-ban korrepetáláson **80 fő** vett rész **260 alkalommal**, fejlesztésen **92 fő** vett részt, **260 alkalommal**.

2019-ben korrepetáláson **178 fő** vett rész **309 alkalommal**, fejlesztésen **122 fő** vett részt, **342 alkalommal**.

Iskolai közösségi szolgálat

A Prevenációs Csoportnál lehetőség volt az 50 órás iskolai közösségi szolgálat teljesítésére. Két helyszínen, több programba volt lehetősége a tanulóknak bekapcsolódni.

Egyrészt a **Prevenációs Csoporton** belül lehetőség volt a szorgalmi időszakban és tanítási szünetekben szabadidős programokon, játszóházi foglalkozásokon való részvételre, illetve általános iskolás gyermekek korrepetálására, pótvizsgára felkészítésére. Általában magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika tantárgyakból, német és angol nyelvből. Másrészt lehetőség volt a **nyári napközis táborban** is teljesíteni a közösségi szolgálatot. Csatlakozni lehetett a különböző szakrajok (pl.: kézműves, túra raj) munkájához, gyermekek programra kísérése, felügyelete, közös játékok, sporttevékenységek formájában.

Köznevelési intézményekben tartott csoportfoglalkozások

Az **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység** keretében a Prevenációs csoport a szolgáltatásban megjelenő gyermekek problémáira, szükségleteire reagálva folyamatosan működtet gyermekcsoportokat. A csoportokkal végzett szociális munka a hasonló problémával küzdő vagy hasonló élethelyzetben lévő gyermekek esetében nagyon hatékonyak bizonyult, nem beszélve a csoportban végzett munka közösségteremtő erejéről és pozitív szocializációs hatásairól. Ennek elősegítése érdekében rendszeresen tartottak csoportfoglalkozásokat iskolai osztályközösségek részére, melyek minden esetben a közoktatási intézmény, valamint a gyermekek igényei szerint kerültek megszervezésre, megtartásra.

Az iskolák részéről az alábbi csoportfoglalkozások iránt mutatkozott igény a 2020-as évben:

- ✓ Értékfeltáró csoportfoglalkozás
- ✓ Konfliktuskezelő csoportfoglalkozás
- ✓ Közösségépítő foglalkozás
- ✓ Pályaorientáció
- ✓ „Kiabál” Bűnmegelőzési Társasjáték
- ✓ Egészségfejlesztés

*A Prevenációs csoport által szervezett programok és az azon részt vevők számának alakulása
(halmazott adat)
Összesítő táblázat*

Program megnevezése	Résztvevők száma/év 2019.	Résztvevők száma/év 2020.
Játszóház- közösségépítő foglalkozások	214 alkalom 1.872 fő	152 alkalom 1.570 fő
Sportprogramok, kirándulások, Klubfoglalkozások	102 alkalom 390 fő	72 alkalom 240 fő
Korrepetálás	309 alkalom 78fő	260 alkalom 80fő
Fejlesztés	342 alkalom 122fő	260 alkalom 92 fő
Iskolai közösségi szolgálat teljesítése	40fő	50fő
Köznevelési intézményekben tartott csoportfoglalkozás	9 iskola 23 osztály	6 iskola 18 osztály

A **Prevenációs csoport** időszakosan, korlátozott nyitva tartással működött a veszélyhelyzet miatt, ez idő alatt ügyeleti rendszerben volt a nyitva tartás. A tanácsadó munkatársak élelmiszer adományok fogadásában és kiosztásában vettek részt, valamint az átmeneti időszakban létre hoztak egy facebook csoportot E-previ néven. A járványhelyzet nagyban érintette a programokat, így mind az alkalom, mind a résztvevők száma alacsonyabb a 2019-es évhez képest. A játszóház-közösségépítő foglalkozások, sportprogramok voltak hangsúlyosak, tekintettel arra, hogy azok a szabadterben megvalósíthatók voltak. A korlátozások miatt az elmúlt évek alatt népszerű nagy létszámú kirándulások, családi programok, nyári egyhetes tábor, a baba-mama klub sem valósulhattak meg.

Egyéb a prevenációhoz kapcsolódó tevékenységek

Nyári napközis tábor

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ a 2013-as évtől szervezi a kerületben a nyári napközis tábort.

A tábor 2020. június 29-től augusztus 19-ig működött. A 2020-as évben került sor első alkalommal egy altábor működtetésére az Ady Endre Általános Iskolában június 29 - július 24. közti időtartamra.

A tábort igénybevevők létszáma a **2020-as évben 12.806 fő** volt (2019. évben 14.376 fő). A tábor átlagosan napi 337 fővel működött.

Szünidei étkeztetés

A vizsgált időszakban került sor ötödik alkalommal a szünidei gyermekétkeztetés megszervezésére és lebonyolítására. A jogszabály ugyan, csak a jogosultak nyilatkozatát írja elő a Szolgáltatnak, azonban fenntartói döntés értelmében az étkeztetés lebonyolítása (megrendelés, szállítás, átvétel) is az intézmény feladatai közé tartozik.

Az igénybe vevők számának alakulását mutatja az alábbi táblázat:

Szünet megnevezése	2019. év igénylők száma	2020. év igénylők száma
Tavaszi	31	32
Nyári	23	34
Őszi	35	35
Téli	27	33

Az egyszeri meleg főétel a 2020-as évben már kiszállítással volt csak biztosítva, így a korábbi évekre jellemző átadási-átvételi nehézség megszűnt, mely a normatív támogatás és az intézménynél jelentkező kiadások kiegyensúlyozását eredményezte.

Közérdekű munka büntetésére ítélt elítéltek foglalkoztatása

Sajátos szolgáltatása az intézménynek a közérdekű munka büntetésre ítélt elítélteknek való munkahely biztosítása, amit a 2016-os évtől kezdtek el kísérleti jelleggel, mely azóta bejártott gyakorlattá vált. A 2020-as évben 10 főre vonatkozóan történt meg az intézmény kijelölése a BFKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály, Felnőtt korú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya részéről, míg a 2019-es évben 4 főre vonatkozóan. A beszámolási időszakban 6 fő töltötte ki a büntetését. Ez a típusú tevékenység nem kapcsolódik szorosan a kerületi gyermekjóléti-szociális feladatokhoz, azonban társadalmi szinten megjelenő preventív hatása vitathatatlan.

Adományközvetítés

A Központ a hozzájuk érkező adományokat a rászoruló lakosság részére szervezett formában osztotta szét több alkalommal a 2020-as évben. Ennek koordinálása egy ember kezébe került az intézményben, ami a feladat ellátását hatékonyabbá tette.

2020. februárjától – júniusáig havonta 20 család részesült tartós élelmiszer csomagban a Magyar Vöröskereszt kerületi szervezetének (a továbbiakban: Vöröskereszt) jóvoltából. Így összesen 100 család megélhetését tudták a rendszeres adománnyal megkönnyíteni.

Rendkívüli adományok

- 2020. áprilisában 111 család (sport szelet, Milka csokoládé nyuszi, tojás és egyéb rövid szavatosságú élelmiszer, zöldség-gyümölcs) részesült adományban a Vöröskereszt által
- 2020. májusában a havi 20 családon felül, további 25 család részesült adományban a Vöröskereszt által
- 2020. júniusában 40 család részesült adományban a Vöröskereszt által
- 2020. júliusában 15 család részesült adományban a Vöröskereszt által
- 2020. augusztusában 10 család részesült adományban a Vöröskereszt által
- 2020. decemberben ezen felül:
  - Vöröskereszt által lehetőség volt még 40 családnak tartós élelmiszert osztani,
  - Pestszentimrei Baptista Gyülekezettől irodaszer adományt kaptak,
  - Szent Vitus Segély Alap Közhasznú Alapítvány a rászoruló családok részére tartós élelmiszert adott 200.000.- Ft értékben. Ebből 50 család részére tudtak egységes csomagot készíteni,
  - magánszemély 30 kg szaloncukrot adományozott,
  - civil közösségi kezdeményezés során „cipősdoboz” ajándékok,
  - Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata jóvoltából 50 család részesült tisztítószer adományban,

- politikai párt kezdeményezésre gyűjtött adományokból tartós élelmiszert kapott az intézmény.

2020. évben a járványhelyzet időszakában, különösen az első hullám idején 26, többségében az intézménnyel kapcsolatban nem lévő család jelezte igényét tartós élelmiszer csomagra a megváltozott élethelyzete miatt. Ezeket az igényeket minden esetben sikerült biztosítani.

A tartós élelmiszercsomagra javasolt családok mindegyike a szervezeti egységek munkatársai javaslatára kerültek kiválasztásra. Előfordult, hogy a rászoruló családok telefonon jeleztek a Központ felé, hogy élethelyzetükre való tekintettel csomagot szeretnének.

Az adományközvetítésről elmondható, hogy a Vöröskereszttel való együttműködés eredményes volt. Összesen 497 esetben vettek részt adomány közvetítésében.

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás két szakmai tevékenységet foglal magába:

- családsegítést, mint szociális alapszolgáltatást
- gyermekjóléti szolgáltatást, mint gyermekjóléti alapellátást

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás (Szt. 64. § (1) bekezdés).

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését (Gyvt. 39. § (1) bekezdés).

E szolgáltatásokat az alábbi intézményegységek nyújtják:

Intézményegység megnevezése	Biztosított szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Központ	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás - gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A nyújtott szolgáltatásokból jól látszik, hogy a Központ is gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézménynek minősül, amennyiben az járásszékhely településen működik. Ebből adódóan ellátja a szolgálat feladatait is, illetve azokat a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó feladatokat, melyek csak és kizárólag hatáskörébe tartoznak.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok

Jelen fejezetben a két Szolgálat tevékenysége az azonosság miatt együttesen kerül tárgyalásra, a szignifikáns eltérések megjelölésével.

Szolgálatoknál megjelent személyek száma

A Szolgálatok által nyújtott szociális segítő munka elsődlegesen **együtműködési megállapodás** alapján kerül igénybevételre. A szolgáltatást igénybe vevővel együtműködési megállapodást kell kötni, amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le. Ilyen megállapodás megkötésére **a 2020. évben 1.490**, míg 2019. évben 1.782 személyt érintően került sor.

A nyújtott szolgáltatások nemcsak együtműködési megállapodás keretében vehetők igénybe, hanem tanácsadás keretében is, valamint egyszeri alkalommal.

Tanácsadottak azok az igénybe vevők, akik esetében többszöri segítségnyújtást adtak, de együtműködési megállapodás megkötésére nem került sor.

Egyszeri alkalommal azok veszik igénybe a szolgáltatásaikat, akik esetében a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.

Az alábbi táblázatban jól látható, hogy az együtműködési megállapodás alapján történő igénybevételek mindkét szolgálat esetében arányosan csökkentek, míg az egyszeri ügyintézés keretében a pestszentlőrinci szolgálatunknál növekedés, a pestszentimrei szolgálat esetében csökkenés látható.

Igénybevétel módja/fő (Halmozott adat)

Igénybevétel módja	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	
	2019. év	2020. év	2019. év	2020. év
együtműködési megállapodás alapján	1.241	1.043	541	447
tanácsadottként/egyszeri alkalommal megjelent	239	276	244	160

Együtműködési megállapodás keretében a szolgáltatást igénybe vevők:

- **Gazdasági aktivitás** alapján **548** fő foglalkoztatott (2019-ben 566 fő) volt, azaz megjelentek a munkaerőpiacon, míg inaktív 468 fő, melybe beletartoznak a nyugdíjasok, valamint a 15 évesnél idősebb tanulói jogviszonyban álló eltartottak is, 474 volt a 0-14 év közötti gyermekek száma.
- **Legmagasabb iskolai végzettség** tekintetében a szolgáltatásokat igénybevevők jellemzően legfeljebb befejezett nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkeztek **355** fő (2019-ben 375 fő), befejezett szakmunkásképzővel pedig **136** fő (2019-ben 165 fő). Továbbra sem volt jellemző a magasan kvalifikált igénybe vevők megjelenése a Szolgálatoknál, összesen **84** fő rendelkezett felsőfokú iskolai végzettséggel (2019-ben 96 fő).
- **Családi összetétel** szempontjából viszonylag magas az egy szülő 1-2 gyermekkel, mely 272 családot jelentett (2019-ben 292 család), valamint a házastársi (élettársi) kapcsolatban élők száma 1-2 gyermekkel 221 család (2019-ben 253 család). A házastársi (élettársi) kapcsolatban 3 vagy több gyermeket nevelő családok száma 78, illetve 28 családban egyedülálló szülő nevel 3 vagy több gyermeket.

A szolgáltatást igénybevevő személyek száma eltérően alakult az **elsődleges (hozott) probléma** szerint, azaz amivel felkeresik a Szolgáltatokat. A problémák igen sokrétűek és összetettek voltak, így az alábbi nagyobb csoportok alakíthatók ki:

- 1) bántalmazás,
- 2) elhanyagolás
- 3) gyermeknevelési probléma,
- 4) életviteli, családi-kapcsolati konfliktusok
- 5) gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, a hozzá tapadó magatartási- és teljesítményzavar,
- 6) anyagi és az ehhez kapcsolódó foglalkoztatással kapcsolatos,
- 7) egészségügyi probléma,
- 8) családon belüli bántalmazás,

Családok száma elsődleges probléma típusok szerint

Elsődleges probléma típus	Pestszentlőrinci Szolgálat		Pestszentimrei Szolgálat	
	2019. év/család	2020. év/család	2019. év/család	2020. év/család
Bántalmazás	31	31	35	5
Elhanyagolás	29	21	15	4
Anyagi	42	16	14	7
Gyermeknevelési	235	221	31	35
Családi-kapcsolati konfliktus	76	70	40	39
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	52	43	3	5
Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	14	4	2	6
Életviteli	22	41	12	5
Magatartászavar, teljesítményzavar	15	2	12	1

A Szolgáltatoknál a legnagyobb esetszámban a **gyermeknevelési problémák** jelennek meg, melyeknek háttérében a szülők nem megfelelő attitűdje, eszköztelensége rejlik. Ez a problémakör annyiban jelent kihívást a Szolgáltatok családsegítőinek, hogy a szülők nehezen ismerik be, illetve fel, az ilyen jellegű hiányosságukat, ezáltal hosszú ideig nagy az ellenállás részükről. Az előző évek adatai alapján elmondható, hogy folyamatos növekedést mutat azon családok száma, akik e problémátípus miatt kerültek kapcsolatba a gyermekjóléti szolgáltatással, **2020-ban 256 családdal** kerültek kapcsolatba annak érdekében, hogy segíthessék a megfelelő gyermeknevelési minták kialakítását.

Az **egészséghez kapcsolódó problémák** nemcsak szervi, hanem lelki-mentális problémákat is jelentenek. E problémahalmazon belül ez utóbbi a Szolgálattal kapcsolatba kerülő 715 családból **53 családot érintett** 2020. évben. (2019. évben: 1.175 családból 26 családot érintett).

Az **igénybe vevők életvitele**, nagyon sok esetben konfliktussal terhelt, amellyel kapcsolatban a gyermek a legsérülékenyebb. A Szolgáltatokkal kapcsolatba kerülő családok esetében magas számban jelent meg a család életvitele és a konfliktus elsődleges problémaként, amely **155 családot érintett 2020-ban**.

A **családon belüli bántalmazás** az egyik olyan problémakör, melynek feldolgozása a leghosszabb időt vesz igénybe. Továbbra is nehezen felismerhetők a szexuális abúzus jelei és tünetei, ebből kifolyólag kevés az ezzel kapcsolatos jelzés, megkeresés. Bántalmazás elsődleges problémaként 36 család esetében jelent meg.

Az **elhanyagolás** a bántalmazás mellett a második olyan probléma, mely az esetek többségében hatósági intézkedést von maga után. Elhanyagolás elsődleges problémaként 25 család esetében jelent meg.

Az igénybevevővel való szociális munka elkezdését követően, az esetek többségében hamar kiderült, hogy több probléma okozza a családok működési nehézségeit, melynek kezelése egy komplex cselekvési folyamaton keresztül enyhíthető, oldható fel. E komplex családsegítés keretében több esetben krízisorientált ellátás és szolgáltatás szervezésére volt szükség annak érdekében, hogy a gyermekek családból való kiemelése megelőzhető legyen (anyaotthon, családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona, védett otthon). A sokproblémás családok megsegítése összetett gondozási folyamat során történik. Egyrészt a családtagok egyéninek tekintett problémáinak segítése a konkrét szolgáltatások, tanácsadások, készségfejlesztés, képviselő és információk nyújtásával, szervezésével, másrészt azonban a beavatkozás fókuszában a család egysége, rendszere áll, annak minden tagjával, a gondozás komplexitása mentén.

A hozott és az időközben módosult problémák meghatározzák a **szakmai tevékenység** irányát és tartalmát. Továbbra is a **segítő beszélgetés** – 2020-ban 4.000 alkalom (2019-ben 4.876 alkalom) - és a **családlátogatás** – **2020-ban 3.472 alkalom** (2019-ben 4.298 alkalom) – volt a középpontban. Azáltal, hogy az **anyagi-megélhetési** problémák is megjelennek, igen magas az **adományok közvetítése (172 család)**.

A szociális szakmai tevékenység járulékos eszköze az **információnyújtás**, melyre **2020-ban 4.648 alkalommal** (2019-ben 4.269 alkalommal) került sor. Megállapítható, hogy a családlátogatások, valamint a segítő beszélgetések számának emelkedésével csökkent az információnyújtások száma. Az információnyújtás emelkedésének hátterében a megváltozott intézményi struktúra és jogszabályi környezet áll, mely lehetővé teszi, hogy azokban az esetekben, melyeknél nem áll fenn a gyermek veszélyeztetettsége, egyszeri információnyújtás keretében támogassák a családokat. **Konfliktuskezelés 421 esetben** történt, amely adat az elsődleges problémák ismeretében releváns.

A családsegítés keretében nemcsak a segítő személye a fontos, hanem azon jelzőrendszeri tagok is, akik adott esetben napi szinten kerülnek kapcsolatba akár a gyermekkel, akár a szülővel. Az esetvitel szempontjából fontos szerepet tölt be az esetkonferencia és az esetmegbeszélés. **Esetkonferencia** megszervezésére **2020-ban 134** (2019-ben 155), **esetmegbeszélés** megtartására pedig **95 alkalommal** (2019-ben 121) került sor.

A szociális segítő tevékenység végzése során a családsegítők szakmai munkáját segítő, támogató eszköz egyik formája az **esetkonzultáció**. Az esetkonzultáción a Szolgálatok családsegítői, valamint a Központ esetmenedzserei és szükség szerint az adott szervezeti egységek vezetői vettek részt, melynek célja, hogy a családdal kapcsolatban álló, szociális segítő tevékenységet nyújtó szakember szakmai támogatást kapjon, továbbá elősegíti a családsegítő és esetmenedzser hatékony együttműködését az esetvitel során. Esetkonzultációra **2020-ban 1.302 esetben** (2019-ben 1.624) került sor.

Kapcsolatfelvétel módja – észlelő- és jelzőrendszer

2020. évben a járványügyi veszélyhelyzet a család- és gyermekjóléti szolgálat által

működtetett veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert, valamint a jelzőrendszeri tagok együttműködését is új kihívások elé állította. A kialakult új körülmény a jelzések számának csökkenését, valamint az együttműködéshez szükséges egyeztetések és megbeszélések on-line térbe való áthelyezését eredményezték.

A beérkezett jelzések alapján, a 18 éven felüliekről érkező jelzések száma **2020-ban 106 db** volt (2019-ben 92 db).

A **kapcsolatfelvétel módja** alapján továbbra is leginkább a jelzőrendszer által kezdeményezett megkeresések voltak túlsúlyban (257 főt érintően), majd a gyámhatósági megkeresések következtek (85 főt érintően). A szülők, önkéntesen 2020-ban 35 (2019-ben 43) gyermek kapcsán keresték fel önként a Szolgálatokat.

A gondozotti létszám alakulását nagymértékben meghatározza a Gyvt.-ben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódóan feladatot ellátók (továbbiakban: **jelzőrendszer**) felkészültsége, jelzési gyakorisága. A legtöbb jelzés még mindig a köznevelési intézményektől érkezett, **2020-ban 217 db** (2019-ben 415 db).

A **2020-as évben a jelzőrendszer által küldött jelzések száma 705 volt** (2019-ben 875 volt), mely szám tovább bontható a tagonkénti jelzésekre.

A jelzőrendszer tagjai részéről **522 gyermekre vonatkozóan** (nem halmozott adat) **érkezett jelzés** (2019-ben 568 gyermekre). Egy-egy gyermek kapcsán több helyről is érkezhets jelzés, ugyanazon problémára vonatkozóan (pl. iskolai hiányzás esetén az iskolától és a gyámügyi és igazságügyi osztálytól is).

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma (halmozott adat)

Jelzést tevő	2019. év/jelzés	2020. év/jelzés
Egészségügyi szolgáltatást nyújtó + védőnő	98 ebből 23 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	68 ebből 16 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	127 ebből 21 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	161 ebből 13 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Átmeneti gondozást biztosító	4	9
Köznevelési intézmény	415	217
Rendőrség	20 ebből 2 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	20 ebből 10 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	1 18 éven felülire vonatkozott	1 amely 18 éven felülire vonatkozott
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	33 ebből 4 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	9 ebből 2 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Gyámhivatal	170 ebből 15 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	166 ebből 33 jelzés 18 éven felülire vonatkozott

Az észlelő- és jelzőrendszer fokozott felelősségét az ágazati szinten megjelenő jogszabályi változások és szakmai útmutatók, protokollok is hangsúlyozzák. Olyan felelősségi alakzatok jelentek meg, melyekhez a jogalkotó szankció alkalmazását rendelte mulasztás esetén. A

jelzőrendszer tagjai továbbra is gyakran nehezményezik ezt, melynek elfogadtatása érdekében a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat keretében foglalkoztatott **jelzőrendszeri felelősnek és tanácsadónak** továbbra is meghatározó szerepe van. A jelzőrendszeri felelős és tanácsadó közvetlen tart kapcsolatot a jelzőrendszer valamennyi szereplőjével.

Ennek keretében került sor az alábbiakra a 2020-as évben:

1. éves jelzőrendszeri tanácskozás: 2020. február 20. – Kondor Béla Közösségi Ház

A tanácskozáson az alábbiak kerültek elfogadásra:

- személyes konzultáció a jelzőrendszeri felelős és a jelzőrendszeri tagok között
- intézménylátogatások keretében folytatni szükséges a személyes kapcsolatfelvételt a jelzőrendszeri tagokkal
- szakmai megbeszélések szervezése, szakmai támogatás nyújtása
- intézményi nyílt nap megszervezése
- rekreációs kirándulás szervezése az észlelő- és jelzőrendszer tagjai számára
- előzetes igényfelmérés alapján konfliktuskezelő tréning szervezés

A 2020-as évben a járványügyi veszélyhelyzet felülírta az éves jelzőrendszeri intézkedési tervben megfogalmazott feladatokat, célkitűzéseket. A személyes konzultáció, az intézménylátogatás, az elmúlt évben korlátozott mértékben volt megvalósítható. A fogadóórák biztosítása a lehetőségekhez mérten személyes formában biztosítva volt, emellett on-line fogadóóra biztosításával nyújtottak segítséget a jelzőrendszeri tagok részére; a szakmai támogatást írott formában (e-mail-en, postai úton) biztosították. A személyes találkozások és a létszámkorlátozások miatt a nyílt nap és a kirándulás szervezése elmaradt. A tréning megtartására nem került sor, képzőközpontok, trénerek megkeresésével előzetes konzultációk, árajánlat kérések történtek.

2. szakmaközi megbeszélések

A 2020-as év első félévében a koronavírus járvány miatt hozott intézkedések következtében szakmaközi megbeszélés megtartására nem került sor. Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai részére tájékoztató anyagok kerültek megküldésre, az alábbi tartalmakkal:

- „Az iskola jelzési kötelezettsége igazolatlan mulasztás esetén”, valamint „Az óvoda jelzési kötelezettsége igazolatlan mulasztás esetén” tájékoztató anyagok megküldése köznevelési intézmények részére.
- Tájékoztató levelet küldtek a kerületünk köznevelési és szakképzési intézményei, valamint a tankerületi igazgató részére a tantermen kívüli digitális oktatással kapcsolatosan az iskolai hiányzással kapcsolatos jelzési kötelezettség megerősítéséről.
- Az ART-RAVALÓ csoport képviselője által küldött, a Szubjektív Értékek Alapítvány ART-RAVALÓ 3.0 színházművészeti és pályaorientációs képzés hátrányos helyzetű fiatal felnőttek részére tájékoztató anyag megküldésre került az Aga- és a Gyöngyvirág Gyermekotthon, az Otthon Szociális Szolgáltató Nevelőtestületi Hálózata, valamint a Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nevelőszülői Hálózata részére.
- A kerületünkben lévő középiskolák számára tájékoztató anyag került megküldésre a Mathias Corvinus Collegium Roma Tehetséggondozó Programjáról.
- Az Utcajogász személyes ügyfélfogadásáról szóló tájékoztató megküldésre került a Tiszta Forrás Alapítványnak és a Baptista Szeretetszolgálat REVIP Hajléktalanok Átmeneti Szállója részére.
- A kerületünkben működő védőnői szolgálatok, gyermek és felnőtt háziorvosok részére megküldésre került az EMMI – Egészségügyért Felelős Államtitkárság Egészségügyi Szakmai Kollégium Egészségügyi szakmai irányelv – Az egészségügyi ellátók feladatairól gyermekek bántalmazásának, elhanyagolásának gyanúja esetén tájékoztató anyaga.

Egyéb tájékoztatás keretében

- A kerületünkben lévő köznevelési intézmények tájékoztatása történt több alkalommal az észlelő- és jelzőrendszeri felelős által biztosított online (Skype) és a személyes fogadóóra, konzultációs lehetőség biztosításáról – annak elérhetőségét, időpontját megjelölve.
- Beérkezett írásbeli lakossági megkeresésekre írásban történő válaszadás 5 alkalommal történt (pl. szolgáltatásainkra vonatkozóan)
- OKIT tájékoztatása a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ és szervezeti egységeinek elérhetőségeiről
- A kerületünkben működő köznevelési intézmények részére tájékoztatás küldése a folyamatos kommunikáció-áramlást biztosítandó, igény szerinti intézménylátogatás, valamint a fogadóórák (igény szerint) személyes, valamint on-line formában történő biztosításáról.

Veszélyeztetett kiskorúakra vonatkozó adatok

A Gyvt. definiálja a veszélyeztetettség fogalmát, mely szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, azaz olyan tényezőket kell figyelembe venni, amelyek a gyermek vagy a szülő magatartását befolyásolják.

E tények a következők mentén csoportosíthatók:

- **környezeti okok:** ide tartoznak a gyermek közvetlen környezetében jelentkező okok pl. lakás nem megfelelő állapota, életviteli probléma, stb.,
- **magatartási okok:** mely az érintett gyermek negatív viselkedési formájából vagy szenvedélybetegségéből adódnak,
- **egészségügyi okok:** ezen okok a gyermek egészségi problémájából és/vagy tanulási nehézségéből adódó veszélyeztetettség körébe tartoznak, amennyiben a szülői gondoskodás vagy az intézményi elhelyezés nem elégséges az akadályok elhárításához,
- **anyagi okok:** amikor is a veszélyeztetettség, az anyagi gond egyértelműen a jövedelmek hiányából származik.

2020. évben **386 veszélyeztetett kiskorút** tartottak nyilván (2019-ben 522 kiskorú) a Szolgálatok, melyből 233 kiskorú a pestszentlőrinci területen, 153 pedig a pestszentimrei területen lett regisztrálva. A gyermek környezetében található okok kiemelkedő szerepet játszanak a veszélyeztetettségben. Az előző évekhez képest viszonylag kevés az anyagi okból veszélyeztetettek száma, míg továbbra is meghatározó a magatartási problémákra visszavezethető veszélyeztetettség.

Veszélyeztetettség okai/gyermekszám

Veszélyeztetettségi főcsoport	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermek szám		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermek szám	
	2019. év	2020. év	2019. év	2020. év
Környezeti	201	161	163	121
Magatartási	78	66	36	23

Egészségi	8	6	8	4
Anyagi	21	0	7	5

A **környezeti főcsoporton** belül a nevelési problémával (71 gyermek), a szülők-család életvitelével (13 gyermek) és a családi konfliktusokkal (94 gyermek) érintett gyermekek száma magas.

A **magatartási főcsoporton** belül, továbbra is a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség (41 gyermek) és tankötelezettség elmulasztása (28 gyermek) áll leginkább a veszélyeztetettség mögött.

Az **egészségi főcsoporton** belül, szinte minden gyermek a magatartási vagy tanulási zavar (8 gyermek) miatt állt a gondozásukban.

Amennyiben a veszélyeztetettség háttérében húzódnó okok az alapellátás keretében nem megszüntethetők, a Szolgálat családsegítői jelzéssel élnek a Központ munkatársai felé hatósági intézkedés kezdeményezése céljából.

Család- és Gyermejkölési Központ

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek

A gondozott családok száma **2020-ban 556** (2019-ben 591) volt, mely gondozási folyamat **817 főt érintett** (2019-ben 839 főt). Ez az esetszám tartalmazza az időközben irattárba helyezett, lezárt, más kerületbe vagy szolgálatoknak átadott gondozásokat, esetleg egyszeri ügyintézésrel lezárható eseteket is.

Az **esetmenedzserek által végzett tevékenységek** közül a védelembe vételhez kapcsolódóan növekedtek az esetszámok, minden más esetben csökkenés figyelhető meg. Ennek oka valószínűsíthetően abban keresendő, hogy a gyermekek intézményesített felügyeletét, gondozását, nevelését ellátó intézmények esetében csökkent a jelzések száma, mely magyarázható azzal, hogy a gyermekek nem voltak jelen az intézményekben, így az esetleges problémák kevésbé voltak azonosíthatók.

Az **esetmenedzserek feladata** az alábbi tevékenység típusok köré csoportosíthatók:

- szociális segítő tevékenység,
- esetkonferencián való részvétel,
- felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (védelembe vételhez és nevelésbe vételhez kapcsolódóan),
- elhelyezési értekezleten való részvétel,
- családlátogatás,
- környezettanulmány készítése,
- egyéb.

Szociális segítő tevékenységet (segítő beszélgetés, információnyújtás, tanácsadás) az esetmenedzserek **2020-ban 1.812 alkalommal** (2019-ben 2.001 alkalommal) végeztek. **Esetkonferencián 71 alkalommal** (2019-ben 120 alkalommal) vettek részt. **Első védelembe vételi tárgyaláson 132** (2019-ben 108), védelembe vétel **felülvizsgálati tárgyaláson 103** (2019-ben 123) és **nevelésbe vétel felülvizsgálati tárgyalásán 29** (2019-ben 33) alkalommal vettek részt az esetmenedzserek. **Elhelyezési értekezleten**, illetve tárgyaláson a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál **30 alkalommal** képviselték az intézményt. **Családlátogatást 435 alkalommal** (2019-ben 644) végeztek, **környezettanulmányt 71 alkalommal** (2019-ben 79) készítettek. **Egyéb tevékenységek** közé sorolták az

esetmenedzselési, szervezési, koordináló, kontrolláló feladatokat, szakemberekkel folytatott konzultációt, adminisztrációt, e tevékenységek száma **2.927** (2019-ben 3.977) volt.

Véglegessé vált hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 430 volt a 2019-es évben, amely a **2020. évben 468 főre** emelkedett.

Véglegessé vált hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2019-2020. évben

Hatósági intézkedés típusa	Érintett kiskorúak száma	
	2019. évben	2020. évben
Védelembe vétel	231	291
Ideiglenes hatályú elhelyezés	27	20
Nevelésbe vétel	134	113
Családba fogadás	28	33
Utógondozás	10	11
Összesen	430	468

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesületének (MACSGYOE) Módszertani hálózata 2017 májusától fővárosi szinten is szerveződő, havi rendszerességgel megrendezésre kerülő szakmai fórumain rendszeresen részt vettek a beszámolási időszakban is. E szakmai fórum célja volt, hogy a szakértők és a területen dolgozók között egy kölcsönös, egymást tájékoztató, nyílt együttműködés alakuljon ki, ezzel segítve az országos módszertan és a jogalkotók munkáját, valamint a gyakorlatban tevékenykedő szakemberek felkészítését az újonnan bevezetendő szolgáltatási elemek felállítására.

Speciális szolgáltatások

A Gyvt. a család- és gyermekjóléti központokhoz delegálja az általános hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatásokon túl a **speciális szolgáltatásokat** is, melyek közé az alábbiak tartoznak:

Készenléti szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2006 óta biztosítja speciális szolgáltatásként a készenléti szolgálatot a kerületben élő családok és a szakemberek számára. Ezen szolgáltatás segítségével biztosítható, hogy a krízishelyzetbe került személy azonnali segítségnyújtást kaphasson szakmai tanácsadás formájában, az Intézmény nyitvatartási idején túl is. A Család- és Gyermekjóléti Központ, a Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai (esetmenedzserek, családsegítők és tanácsadók) előre meghatározott beosztás alapján, heti váltásban biztosítják a folyamatos elérhetőséget, a hívásokról pedig nyilvántartást vezetnek. Készenléti szolgálat ellátásért külön díjazás jár.

A hívásfelvételi adatlapok alapján **2020-ban 162 alkalommal** érkezett tanácsadással, információkéréssel kapcsolatos hívás a készenléti telefonra. A hívások száma évről évre növekvő tendenciát mutat (2018-ban 45, 2019-ben 69 hívás), de a 2020-as évben kimagasló emelkedés figyelhető meg a szolgáltatás igénybevételének tekintetében. Ez nagyrészt köszönhető az egészségügyi veszélyhelyzetnek, mivel különösen a tavaszi időszakban a személyes találkozás útján történő segítségnyújtás legfőképpen a krízishelyzetekre

korlátozódott, így a telefonon történő segítségkérés nagyobb hangsúlyt kapott. A szolgáltatást továbbra is a jelzőrendszer tagjai és a kerületben élők vették igénybe.

2020-ban a beérkező hívások zöme jellemzően általános információkéréssel volt kapcsolatos, a hívók az intézményben igénybe vehető szolgáltatásokról érdeklődtek. A veszélyhelyzetre tekintettel jellemzőbbek lettek az anyagi, lakhatási problémákkal kapcsolatos hívások, az ezekkel kapcsolatos segítségkérés, és többször érdeklődtek adományok felajánlásával kapcsolatban is. Szintén emelkedett a jogi segítségnyújtással kapcsolatos hívások száma. A veszélyhelyzet miatt, a kapcsolattartási problémákkal összefüggő megkeresések száma is nőtt (külön élő szülők közötti konfliktusok).

Emellett a korábbi évekhez képest több esetben került sor aktuális krízishelyzetben való segítségnyújtásra (pl.: családon belüli bántalmazás a rendőrség értesítése mellett, családi konfliktus).

Kapcsolattartási ügyelet

A Központhoz tartozó további speciális szolgáltatásként biztosítja a kapcsolattartási ügyeletet, melynek célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más személy egy semleges, külső behatásoktól mentes helyen találkozhasson egymással. Erre bírósági vagy gyámhivatalai határozat alapján kerülhet sor, de a szülők kérésére is igénybe vehető ez a szolgáltatás.

A szakmai program alapján kapcsolattartásra szombati napokon (9.00-13.00 óra között) és hétköznap (hétfő és szerda 14.00-17.00 óra között) van lehetőség. Emellett a Gyermek Átmeneti Otthona is megjelenik, mint helyszín, de csak azokban az esetekben, ahol a bíróság vagy a gyámhivatal az átadás-átvétel helyszínéül jelöli meg az intézményt.

Az előző évhez képest jelentősen **csökkent a megvalósult alkalomszám a szolgáltatás szünetelése miatt**. A szolgáltatást igénybevevő családok száma jelentősen nem változott.

A megvalósult kapcsolattartási alkalmak száma **2020-ban 76 volt, a szolgáltatást 11 család vette igénybe (összesen 34 fő)**. Ebből **1 család csak átadás-átvétel céljából** jelent meg a Gyermek Átmeneti Otthonában.

Év	Megvalósult alkalomszám	Családszám
2019.	162	13
2020.	76	11

Hétköznapi kapcsolattartásra a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat épületében van lehetőség, de a szülők munkavégzése és a nagyobb gyermekek iskolai elfoglaltsága miatt a hétköznapi időpontra az igény sokkal kisebb, többnyire csak 3 év alatti gyermekek és szüleik veszik igénybe a szolgáltatást. **2020-ban tekintettel a veszélyhelyzetre is, hétköznapi kapcsolattartásra nem került sor intézményünkben.**

Egészségügyi-kórházi szociális munka

Speciális szolgáltatásként biztosítják az egészségügyi-kórházi szociális munkát. Tanácsadói munkakörben dolgozó, az intézmény kórházi szociális munkása továbbra is aktívan bekapcsolódik a családgondozási folyamatokba, a prevenció programokba, illetve a szakmaközi kapcsolatok erősítésének folyamatába.

2020-ban 80 esetben (2019-ban 91) tevékenykedett kórházi szociális munkásként, 38 esetben (2019-ban 31) pedig mentálhigiénés szakemberként, mely adat az előző évhez képest lényegesen nem változott. Elsősorban a mentális, pszichés problémák, a

gyermeknevelési problémák, veszélyeztetettség és a bántalmazás körébe tartozó problémákkal keresték fel. **Esetkonferencián 18 alkalommal** (2019 évben 26) vett részt.

A tanácsadó tevékenységét elsősorban a személyes konzultáció jellemzi mind a családokkal, mind a szakemberekkel, melyet az általa kialakított rend szerint megfelelően adminisztrál. Szakmaközi kapcsolataik révén mind a kerületi védőnőkkel és a kerületet érintő egészségügyi intézményekkel aktív együttműködés tapasztalható.

Tanácsadói tevékenység

A speciális szolgáltatások körébe tartoznak a pszichológiai-, jogi tanácsadás, valamint a mediáció, családkonzultáció és a hátralékkezelési tanácsadás.

Szolgáltatás megnevezése	Ellátottak száma		Alkalmak száma	
	2019. év	2020. év	2019. év	2020. év
pszichológiai tanácsadás	389	199	2.015	1.521
jogi tanácsadás	272	283	823	834
mediáció	21	23	37	36
családkonzultáció	42	45	126	171
hátralékkezelési tanácsadás	60	44	297	220

A speciális szolgáltatásokon belül a jogi és pszichológiai tanácsadás megjelenhet önállóan, gondozás nélkül, illetve a gondozási vagy cselekvési terv részeként.

A jogi tanácsadást igénybe vevők száma csökkent ugyan, azonban a megvalósult alkalmak száma emelkedett, melynek oka az lehet, hogy a jogász-tanácsadókat felkeresők problémái összetettebbek, nem oldhatók meg egyetlen találkozás alkalmával.

A mediáció egy olyan eljárás, konfliktuskezelő módszer, amikor egy harmadik, semleges fél nyújt segítséget a feleknek a vitájuk rendezéséhez anélkül, hogy ő maga döntené el a vitát. A mediátor a problémamegoldó folyamat keretében segít tisztázni a konfliktus természetét, segít olyan megoldást találni, amely mind a két fél számára kielégítő.

Az Intézmény 2020. évben 3 fő családkonzultánst foglalkoztatott, 1 fő teljes munkaidőben, 1 fő havi 20 órában és 1 fő megbízási szerződéses jogviszonnyal. A konzultáció fókuszában a családi egység és annak alrendszerai (pl.: szülők és gyerekek, férfiak és nők) állnak. A családkonzultáció számaival kapcsolatos emelkedés jelzi, hogy olyan jellegű szolgáltatási elemről van szó, mely nagyban megkönnyíti és hatékonyan kiegészíti a családsegítők és esetmenedzserek munkáját.

Gyermekek Átmeneti Otthona

A Gyermekek Átmeneti Otthona megszakitás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, mely teljes körű ellátást biztosít a gyermekek részére a szülővel kötött megállapodás alapján. A teljes körű ellátás keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról gondoskodtak.

Igénybevétel módja

Az átmeneti gondozás minden esetben a **törvényes képviselők írásbeli kérelmével indul**. A kérelem benyújtása során a szülők minden esetben tájékoztatást kapnak az ellátás tartalmáról, az intézmény működéséről és házirendjéről. A tájékoztatást követően kerül sor az első interjú felvételére, melynek célja, hogy a gyermekről és a család helyzetéről előzetes információt szolgáltatson, mire a gyermek befogadása megtörténik. Segítséget nyújt továbbá ahhoz, hogy a szülő megfogalmazhassa, hogy mit lát helyzetében a fő problémának, miért is kéri az elhelyezést és mit vár az átmeneti gondozástól.

Ezt követően kerül sor a **„Szülői megállapodás”** megkötésére, mely alapvetően meghatározza az átmeneti gondozás kereteit és tartalmát. Tartalmazza az ellátás várható időtartamát, a szolgáltatás formáját, módját, valamint a személyi térítési díj fizetésére vonatkozó szabályokat. A fizetendő személyi térítési díj mértékéről az ellátás kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatták az igénybe vevő törvényes képviselőjét. Minden esetben biztosították a jogorvoslati lehetőséget, továbbá a megállapodást megküldték a fenntartónak.

Az elhelyezést követően minden esetben értesítést küldtek a tartózkodási hely szerint illetékes család- és gyermekjóléti központnak, illetve szolgálatnak, továbbá a gyermekkel kapcsolatban álló szakembereknek, mint pl.: köznevelési intézmények, védőnői szolgálatok, stb.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet, valamint a Térítési díj rendelet alapján a gyermekek átmeneti gondozása térítési díjköteles szolgáltatás.

A **térítési díjbevétel** a 2020-as évben **598.304,- Ft** (2019-es évben 712.469,- Ft) volt, **díjhátralékosként 2 családot** tartottak nyilván (hátralék összege 74.245,- Ft). A díjhátralékosokat írásban felszólították a fizetési kötelezettség teljesítésére, továbbá a teljesítetlen díjhátralékok végrehajtáshoz szükséges dokumentációt minden esetben megküldték a Jegyző részére. Jellemzően munkanélküli szülőkről volt szó, akik nem rendelkeztek jövedelemmel, ezért a térítési díj behajtása is problémaként jelent meg a fenntartó számára.

Teljes körű ellátás biztosítása

A szolgáltatók számára a Gyermek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: Átmeneti Otthon) esetében a Gyvt. 45. § (1) bekezdése előírja, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermek számára teljes körű ellátást kell biztosítani. Ennek megfelelően gondoskodtak a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelő étkeztetéséről, valamint ruházataról. A **taneszközzel való ellátás** is folyamatosan problémát okozott a szülőknek, melyek rendszeres pótlásáról és beszerzéséről minden esetben gondoskodtak.

A teljes körű ellátás részeként az Átmeneti Otthonban gondozott gyermekeknek biztosították a tanulói Budapest-bérletet. Az utazás költségeinek finanszírozásával gördülékenyebbé vált a gyermek és családja közötti kapcsolattartás, valamint a közoktatási intézménybe való eljutás. Az átmeneti otthon által 2020. évben a gyermekek részére vásárolt **bérlet költsége 179.400,- Ft** volt (2019. évben 134.550,- Ft).

Az átmeneti gondozás ideje alatt a gyermeket a befogadását követő hónap első napjától kezdődően zsebpénz illeti meg. A havi zsebpénz összegét a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 82.§ (1) bekezdése szabályozza. Az érintett időszakban a **zsebpénz kifizetésére fordított összeg 172.710,- Ft** (2019. évben 168.150,- Ft) volt.

A változatos és egészséges ételmezés biztosítása magába foglalja a napi ötszöri étkezést, melyből egynek meleg ételnek kell lennie. Tapasztalataik azt mutatják, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermekek gyakran alultápláltak, illetve étkezési szokásaik, étrendjük nem tartalmazza a fejlődésükhöz szükséges alapvető élelmiszereket. Ezeket a hátrányokat és hiányosságokat a napi zöldség-gyümölcs és tejtermékek vásárlásával igyekeztek pótolni. A **3x-i főétkezést** (reggeli, ebéd, vacsora) az EUREST Kft. 18. kerületi főzőkonyhája által volt biztosítva.

A cég által szállított ételek minőségileg és mennyiségileg nem kifogásolhatók. A köztes kis étkezések saját raktárkészletből kerültek kiadásra, melyet a havi alkalommal, illetve igény szerint történő bevásárlások során szereztek be.

Elhelyezést kiváltó leggyakoribb okok

A gyermekek átmeneti gondozásának – a jogalkotó eredeti szándéka szerint – azokra az élethelyzetekre kell választ adnia, amikor a szülő átmenetileg nem tudja saját háztartásában nevelni gyermekét (pl. rövid ideig külföldön vállal munkát, kórházi ellátásra szorul), vagy a szülő-gyermek között kiéleződött konfliktus miatt szükséges távolságot teremteni közöttük. Ezekben az esetekben szakember bevonásának biztosítása mellett, lehetőség szerint a családterápia megkezdése, valamint egyéni terápia biztosítása a cél, a mielőbbi hazagondozás elősegítése céljából.

Elhelyezést kiváltó leggyakoribb okok

Bekerülés oka	2019. év/fő	2020. év/fő
Szülők életvitele	4	4
Magatartási-, teljesítményzavar	-	-
Felügyelet hiánya	1	-
Bántalmazás gyanúja	1	2
Hosszabb kórházi kezelés	-	-
Lakhatási gondok	11	9
Családi konfliktus	3	5

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2020-ban is a lakhatási problémák miatt bekerülők száma volt a legmagasabb, de számottevően jelen volt a családi konfliktusok problémaköre, illetve a szülők nem megfelelő életviteléből fakadó nehézségek is.

Ellátotti adatok

Az Átmeneti Otthon a vizsgált időszakban **29 fő (halmozott adat)** számára biztosított átmeneti gondozást, elhelyezését. Az ideiglenes gondozással érintettek száma **2020-ban 9 fő** volt, melyből **3 fő** szülő.

Az ellátottak száma meghatározza az átmeneti gondozással kapcsolatos egyéb mutatókat is, így a kihasználtság fokát, valamint a normatív támogatás alapját képező gondozási napokat, melyek az alábbiak szerint alakultak:

Átmeneti gondozás főbb mutatói

Év	Létszám/fő	Kihasználtság	Gondozási napok száma
2019.	26	64,7 %	2.837
2020.	29	47 %	2.059

Az átmeneti gondozás megszűntetésének okai

Az átmeneti gondozásba kerülő gyermekek esetében a szakmai szempontok figyelembevétele mellett mindenkor arra kell törekedni, hogy a lehető leghamarabb visszakerüljön a családi környezetbe.

A mielőbbi kigondozás érdekében szorgalmazták a kapcsolattartás gyakoriságát. Az esetmegbeszélések és az esetkonferenciák megszervezésével szorosabb együttműködést kezdeményeztek a családokkal dolgozó szakemberekkel és intézményekkel. A járványhelyzet miatt a hatályos előírások miatt nem lehetett szakmai megbeszéléseket összehívni, ezért itt is megjelent több hónapos szünet.

A 30 napot meghaladó gondozás esetén minden gyermek részére egyéni gondozási-nevelési tervet készítettek, ami nagyban segítette a szakmai munka további részét.

A kigondozás iránya 2020-ban is jellemzően a gyermek családi környezete volt, így 6 fő került kigondozásra a családjához, 2 gyermek került gyermekvédelmi szakellátásba, 4 gyermek pedig egyéb ok miatt került ki a gondozásból, 7 gyermek a 2021-es évben is átmeneti gondozásban maradt.

Kigondozásra vonatkozó adatok

Kigondozás iránya	2019. év/fő	2020. év/fő
Vérszerinti családba	14	6
Gyermekvédelmi szakellátás	-	2
Családok átmeneti otthonába került	-	
Nagykorúvá válás miatt	-	
Egyéb ok miatti kikerülés	1	4

Tanulás, fejlesztés, korrepetálás az otthonban

A tanulással összefüggő feladatok, a nyári szünetet leszámítva, folyamatos részei a gondozottakkal való napi munkának. Ennek fontos kiindulópontja az iskolákkal való rendszeres kapcsolattartás, így a pedagógusokon keresztül rendszeresen tájékozódtak arról, hogy melyek a legsürgetőbb teendők a fejlesztés és korrepetálás szempontjából.

Ennek nyomán követése úgy történt, hogy minden gondozott esetében haladási-fejlesztési naplóban rögzítették a fontosabb pedagógiai feladatokat és annak megvalósulását.

A napi tanulási feladatokon túl rendszeresen korrepetálták azokat a gondozottjaikat, akik erre valamilyen területen rászorultak.

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona fontos szerepet játszik a gyermekvédelem rendszerében. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatásként másodlagos prevenciós szerepet tölt be. Alapvető feltételeket biztosítva elkerülhetővé teszi a család széthullását, a gyermek családból való kiemelését. A kialakult krízishelyzet kezelésével, megoldásával megelőzhető a problémák súlyosbodása, a gyermekek további veszélyeztetése.

A fentiek függvényében a családoknak nyújtott **szolgáltatások** 2020. évben az alábbiak voltak:

- szükség szerinti jogi, pszichológia és mentálhigiénés tanácsadás,
- segítségnyújtás munkahely és megfelelő lakhatási lehetőség kereséshez,
- köznevelési intézmény keresése a gyermek életkorának megfelelően,

- egyéni segítő beszélgetés,
- kapcsolattartás ösztönzése, koordinálása a különélő hozzátartozókkal,
- életvezetési tanácsadás,
- háztartási tanácsadás,
- hivatalos ügyek intézéséhez nyújtott segítség,
- tanulásban nehézséggel küzdő gyermekek részére korrepetálás, felzárkóztatás.

A segítség során elsődleges szempont volt az önálló intézkedés elve. Igyekeztek – problémától függően – inkább csak koordinálási, ellenőrzési szerepet vállalni, ezzel is erősíteni a családok önállóságát.

A „**családias jelleg**” megőrzését szolgálta, hogy a gondozott családok:

- maguk tartották rendben lakószobájukat,
- maguk gondoskodtak családjuk élelmezéséről,
- részt vettek az Otthon udvarának rendben tartásában,
- maguk gondoskodtak gyermekeik neveléséről, gondozásáról,
- a szabadidős programokon, lehetőség szerint az egész család részt vett,
- az ünnepekre való felkészülésben és a közös ünneplésben is részt vettek a családok (díszítés, főzés, sütés, énekek tanulása, közös ünnepi ebéd/vacsora).

Minden család esetében **esetkonferencia** megtartására került sor a család bekerülését követő hónapban, majd minden esetben, amikor az szükséges volt. 2020. évben összesen **6 alkalommal** került sor esetkonferenciára (2019. évben 9 alkalom), melyeken részt vettek a családdal kapcsolatban álló szakemberek, így a Pestszentimrei Család-és Gyermejkölési Szolgálat szakmai vezetője és családsegítője, a védőnő, az iskola/óvoda gyermekvédelmi feladatait ellátó pedagógusa, az osztályfőnök, az óvónő, szükség esetén a pszichológus és a jogász, valamint a Család-és Gyermejkölési Központ illetékes esetmenedzsere. Az esetkonferenciákat minden esetben esetszbeszélés előzte meg.

2020-ban a következő **szabadidős programokat** valósították meg (a járvány következtében jelentősen kevesebb programot tudtak szervezni az előző évekhez és az eltervezetthez képest)

- Kézműves foglalkozások, társasjátékozás, biliárdozás a Lőrinc Centerben
- Tavaszi dekoráció készítése
- Farsangi ünnepség, fánksütés
- Grillezés, kerti parti, bográcsozás
- Mondókázás, gyermekdalok tanulása
- Tojásfestés, húsvéti ünnepség, tojáskeresés
- Anyák napi ajándékkészítés
- Gyereknapi Margitszigeten
- Játékok a szabadban, kertészkedés, udvarrendezés, labdajátékok
- Meseolvasás, színezés
- Töklámpás faragás, Halloween parti
- Adventi koszorú készítés
- Film vetítés
- Mikulás ünnepség
- Karácsonyi dekoráció készítés, mézeskalács sütés
- Karácsonyi ünnepség

Az otthon munkatársai a munkaköri leírásban meghatározott feladatok ismeretében és azok minél szakszerűbb teljesítésének szándékával látták el egyéni feladataikat. A felmerülő

problémákat idejében, hatékonyan és egyetértésben meg tudták oldani. Ilyen módon sikerült zökkenőmentesen biztosítani a megszakítás nélküli munkarendnek megfelelő szolgálati beosztást.

Folyamatos és rendszeres volt kapcsolatuk a társintézményekkel, valamint a gyermekeket érintő szervezetekkel és személyekkel.

Elhelyezett családokra vonatkozó adatok

2020-ban a 4 gondozott családból 2 család kétszülős és 2 egyszülős volt (összesen: 15 személy, melyből 6 felnőtt és 9 gyermek), 2019-ben a gondozott 6 családból 5 kétszülős és 1 egyszülős volt (összesen: 23 személy, melyből 11 felnőtt és 12 gyermek).

Az otthon **kihasználtsága 2020-ban 83.95%** volt (2019-ben 84.74%), **normatívában** kifejezve 10,07 fő (2019-ben 10,16 fő).

2020-ban a gondozási napok száma 3.627 (1.409 felnőtt és 2.218 gyermek) 2019-ben a gondozási napok száma 3661 (1.812 felnőtt és 1.849 gyermek) volt.

2020. december 31-én a gondozottak száma 11 fő (3 család: 4 felnőtt és 7 gyermek), 2019. december 31-én a gondozottak száma 7 fő (2 család).

A számokból az derül ki, hogy az Otthon szobái mindig használatban vannak. Az üresedés átmeneti jellegű és csak addig tart, amíg a kiköltöző család után a szoba kifestésre került, valamint a várólistán szereplő kérelmezők interjúztatása lezajlott. Ez általában 2-3 hetet vett igénybe.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

3.2.1. Bölcsődei ellátás

A bölcsődei ellátás keretében – ha a törvény kivételt nem tesz – a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani, a gyermek 20 hetes korától nevelhető és gondozható.

A bölcsődei ellátás keretében ezen túl - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

Bölcsődei ellátást biztosíthat

- a bölcsőde,
- a mini bölcsőde,
- a munkahelyi bölcsőde és
- a családi bölcsőde.

Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

Bölcsőde

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a települési önkormányzat kötelezendően ellátandó feladata, ennek érdekében, jogszabályi kötelezettségének eleget téve biztosít **bölcsődei ellátást**.

A kerületben az ellátás területi lefedettségét 10 bölcsőde biztosítja.

A kerületben működő 10 bölcsőde szakmai, gazdálkodási, munkaügyi és élelmezési feladatait az **Egyesített Bölcsődék** (központ) gyakorolja.

Működteti a bölcsődei hálózatot:

- o **10 szervezeti egység** (30 működő gondozási egység, 59 működő csoportszoba) alkotja,
- o **700 férőhellyel** biztosítja 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek napközbeni ellátását.

Humánerőforrás

Az egyes telephelyeket a központ által meghatározott feladatok és utasítások alapján bölcsődevezetők irányítják.

A mindennapi gördülékeny munkavégzést a központban az intézményvezetőn kívül 5 munkatárs segítségével hajtják végre, intézményvezető-helyettes, gazdasági ügyintéző, munkaügyi ügyintéző, élelmezési koordinátor és adminisztrátor.

Az Egyesített Bölcsődékben foglalkoztatottak létszáma 2020. december 31-én (munkajogi állományi létszám) **264 fő**

- GYED – GYES mellett dolgozik: 11 fő
- Megváltozott munkaképességű: 4 fő

Szakmai dolgozók:

- Betöltött kisgyermeknevelői és bölcsődei dajkák száma: 187 fő
(155 fő kisgyermeknevelő, 32 fő bölcsődei dajka)

Technikai dolgozók:

- Betöltött kisegítő állások száma (teljes munkaidős): 65 fő
- Betöltött kisegítő állások száma (részmunkaidős): 12 fő

2020. évben a felvételre kerülő munkavállalók száma 28 fő (pályakezdő 3 fő).

- kisgyermeknevelő: 18 fő (ebből 2 fő diplomás kolléga)
- bölcsődei dajka: 2 fő
- egyéb segítő munkatárs: 8 fő

Munkaviszony megszűnése 23 fő esetében állt fent.

A munkaviszony megszűnésének okai:

- próbaidő alatt: 5 fő
- közös megegyezéssel: 13 fő
- felmentés (a nők kedvezményes öregségi nyugdíj igénylése miatt): 5 fő

2020. évben jubileumi jutalomban részesült: 8 fő

ebből: 2 fő 25 éves
5 fő 30 éves
1 fő 40 éves

Bérek alakulása

2020. évben a Kjt. bértábla és pótlékalap nem változott. Az alapilletmény csak a kötelezően soros előrelépőknél növekedett.

A bölcsődében dolgozó felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők, a **pedagógus bértábla** szerinti bérezésben részesültek.

A teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alaphár **kötelező legkisebb összege**

- 2019. évben a minimálbér 149.000,- Ft
- 2020. évben a minimálbér 161.000,- Ft

A legalább középfokú iskolai végzettséget, vagy középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállaló részére alaphárként megállapított **garantált bérminimum teljes munkaidő teljesítése esetén:**

- 2019. évben a garantált bérminimum 195.000,- Ft
- 2020. évben a garantált bérminimum 210.600,- Ft

2020. évben a kisgyermeknevelők, szaktanácsadók bölcsődei dajkák bölcsődei pótléka emelkedett. Szociális ágazati összevont pótlék illeti meg a Kjt. szerinti alapilletményen felül a szociális területen dolgozókat, az összeg változatlan maradt. A gyógypedagógiai pótlék emelkedett, valamint a pedagógus munkakör esetében 10%-os szakmai ágazati pótlék került bevezetésre. Bevezetésre került az ágazati pótlék jubileumi jutalomba való beszámítása. Továbbra is működteti a kormányzat a bérkompenzációt a közszférában.

A bölcsődei ágazatban dolgozók elismerésére (kitüntetés), cafetéria juttatás biztosítására és munkáltatói illetmény biztosítására volt lehetőség.

Karbantartási, felújítási munkák

A gyermekek egészséges, biztonságos, korszerű környezetben történő neveléséhez gondozásához elengedhetetlen az épületeken kívüli és belüli folyamatos felújítás, karbantartás, megfelelő minőségű és mennyiségű felszereltség, eszköztár.

2020. évben az alábbi karbantartási, felújítási munkák történtek:

Erdei Kuckó Bölcsőde:

- 10 db ajtó üvegének biztonsági fóliával való ellátása (csoportszoba, gyermek fürdőszoba)

Csibekas Bölcsőde:

- Játszóudvar járdájának javítása és bővítése
- Ereszcsatorna hálóval való fedése

Fecskefészek Bölcsőde:

- Konyhai elektromos szekrény felújítása
- Két aulát összekötő elektromos szekrény felújítása
- Levendula egység 2 csoportszobájának beépített bútorainak cseréje, falvédő kialakítása, belső ajtók cseréje, csoportszobák, gyermekfürdőszoba és átadó festése
- Panda egység átadójának felújítása, beépített gyermek öltözőszekrény cseréje, falvédő kialakítása
- Szekrény beszerzése a gyermek tányérok, poharak, kancsók, evőeszközök tárolására

Micimackó Bölcsőde:

- Iroda festése és parkettázása
- Katica - Csiga csoport fürdőszobájának teljes felújítása
- Katica - Csiga csoport linóleum cseréje
- Bölcsőde külső automata alkonyvilágításának cseréje

Bababirodalom Bölcsőde és Szolgáltató Központ:

- Kiskakas csoportszobában, átadó helyiségben, fürdőszobában a rendkívüli szünet idején a világítás korszerűsítése céljából 26 darab Led-panel került beépítésre
- Szolgáltató részleg gyermekudvarán a megsüppedt térkő burkolat lett javítva
- A gazdasági folyosón az elavult vízvezeték csőtöréseket okozott, cseréje vált szükségessé. A javítási munkálatok ideje alatt a gyerekeket a Bambi bölcsőde egy gondozási egységében tudtuk fogadni. A munkálatok után új állmennyezet és 5 darab Led-panel került beépítésre

Bambi Bölcsőde:

- III. sz. gondozási egység (Süni - Virág csoport) játszóudvar kerítésének cseréje
- Gyermek játszóudvaron lévő bicikliút szélének földdel történő feltöltése
- Gyermek udvarokon 3 db homokozó kialakítása, leengedhető árnyékolóval
- I. sz. gondozási egységekben (Nyuszi - Pillangó csoport) 18 db lámpatest cseréje
- II. sz. gondozási egység (Cica - Micimackó csoport) 1 db napellenző komplett cseréje és 1 db napellenző ponyva cseréje

Szakmai képzések, továbbképzések, szakmai munka

A szakmai tevékenységekkel kapcsolatos feladatok ellátását, felsőfokú végzettségű szaktanácsadó látja el. Tevékenysége széles spektrumú megbízás, ami kapcsolattartó, koordináló, támogató, tájékoztató, ellenőrző és innovatív szerepet ölel fel.

A telephelyeken a szakmai munkát a bölcsőde vezetője fogja össze. Helyben szervezi, és a szakmai irányelveknek megfelelően vezeti, ellenőrzi a bölcsődei élet minden területét.

A bölcsődékben folyó szakmai munka a bölcsődei nevelés - gondozás országos alapprogramjának megfelelően történik. Nem csak a kisgyermekekre, hanem az egész családra fókuszáló program, melyben kiemelten hangsúlyos a családok támogatása, a családi

értékekben rejlő pozitívumok megerősítése, sikeres gyakorlatok feltérképezése és elismerése a család rendszerszemléletű megközelítése. Mindemellett fontos az is, hogy a gyermekekre vonatkozó pozitívumok is helyet kapjanak.

Továbbképzések egy része személyes kontaktformában, később online eléréssel valósultak meg, néhány azonban teljes felfüggesztésre került. A részt vevő kisgyermeknevelők igazolásának másolata, a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendeletben meghatározott jelentési kötelezettségnek megfelelően megküldésre, illetve a személyi anyagban lefűzésre került.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet előírásának eleget téve elkészült a továbbképzés tervezése.

A kisgyermeknevelők számára indított **SzaViK** (Szakmai Vitakör) megbeszélés egy alkalommal valósult meg személyes kontakt formájában, amelynek témája a Szülőcsoportos megbeszélés vezetésének innovációja volt.

Írásos formában nyújtott segítség megvalósítása a következő lehetőségekkel történt:

- Könyvajánlásokkal (szülők és kisgyermeknevelők számára)
- RaabeKlett Oktatási Tanácsadó és Kiadó által kiadott Kisgyermeknevelők szakmai-módszertani tudástára című kiadványban megjelent szakmai írások összefoglalásával

Anyanyelvi- és irodalmi nevelést segítő módszereket bemutató videó ajánlással.

A járvány megjelenése előhívta a home office munkavégzési formát az ágazatban. A home office-ban dolgozó kolléganők számára összeállításra kerültek azok a lehetséges feladatok, amelyek segítséget nyújtanak a szülők részére, a gyermekeikkel való hasznos időtöltésben, illetve a gyermekek számára mutatnak be meseillusztrációt. Az elkészített előadások, kreatív tevékenységek, videó formátumban a honlapra kerültek feltöltésre, így minden érdeklődő számára elérhetővé vált.

A **szakmai szubvenció** a kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció vezetésére irányult, a 10 tagintézmény közül, 8 bölcsődében megvalósult. Az ellenőrzés alkalmával szerzett tapasztalatokról feljegyzés készült a szóbeli tájékoztatás mellett.

A bölcsődei dajka tanfolyam elvégzése, minden dajka munkakörben dolgozó kolléganő számára kötelező érvényű.

Dajkaképzésben való részvételt a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet írja elő és a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2017. (IX.18.) EMMI rendelet szabályozza.

A tanfolyam nem teljesítése a munkaviszony megszűnését vonja maga után. A tanfolyam elvégzéséről a résztvevő tanúsítványt kap. 2020-ban a képzésen résztvevő 1 fő tett sikeres vizsgát.

A bölcsődék magas színvonalú szakmai munkáját tükrözi az is, hogy az Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem kisgyermeknevelő hallgatói számára gyakorlati helyként funkcionálnak. A gyakorlatra érkező fiatalokat, magas színvonalú elméleti és gyakorlati tudással rendelkező, tapasztalt kisgyermeknevelők, gyakorlatvezető pedagógusok, tereptanárok fogadják. A gyakorlat során végig követik a kisgyermeknevelői munkakörrel járó feladatokat. Megismerik az ágazathoz kapcsolódó törvényeket, szabályzatokat, dokumentációs feladatokat. A gyakorlat végére fontos, hogy kialakuljon a hallgatóban, hogy a kisgyermeknevelő legfőbb

munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó– engedékeny.

2020. évben, a járványhelyzetre való tekintettel, rendhagyó módon tudták csak a hallgatókat fogadni, hogy megóvják mindenki egészségét: A koronavírus fertőzés megelőzése érdekében a gyakorlatra érkező hallgatók zárt légtérben nem tartózkodhattak a gyermekekkel. A megfigyeléseik az alábbi módon valósulhattak meg:

- csoportszobai és fürdőszobai nevelést, gondozást a teraszról vagy átadóból figyelhették meg
- játszóudvari játéktevékenységet pedig az udvaron követhették nyomon
- a kisgyermeknevelőkkel és gyakorlatvezetővel elektronikus úton volt lehetőségük konzultálni

Gyakornokok látogatása, vizsgáztatása a tervek szerint teljesült.

Gyakorlatvezetői konzultáció	2020. február 4. - Eötvös Lóránd Tudományegyetem
Sz szakmaközi megbeszélés	2020. február 20. - Csibész Család- és Gyermejjóléti Szolgálat
Módszertani konferencia	2020. november 5. - Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó- online jelenléttel intézményvezető és helyettese, 10 bölcsődevezető, szaktanácsadó.

Vezetői megbeszélésre 7 alkalommal került sor (szükség esetén online formában)

Iskolai közösségi szolgálatot 4 fő tanuló teljesített.

KSH jelentési kötelezettség 2020. augusztus 25- én megtörtént.

A pandémia kapcsán szigorú szabályok, óvintézkedések kerültek bevezetésre, mely mindenki érdekeit szolgálta, sok alkalmazkodást igényelt mind a munkavállalók, mind a családok részéről. Az egyes bölcsődék munkatervében rögzített és megvalósításra váró családi rendezvények, nyílt délutánok, bölcsődékostolgotók, egészségnap, családlátogatás nem valósultak meg.

Ellátási kötelezettség teljesítése

A bölcsődék napközbeni ellátás keretében segítik a kisgyermeknek családi nevelését, szem előtt tartva a kicsinyek fizikai-érzelmi biztonságát, feltétel nélküli elfogadását, erősítve testi, lelki, szociális, emocionális és intellektuális fejlődését.

Fontos feladat a családokkal való hatékony, segítő együttműködés, ami nem csupán a gondozásra, hanem egyre inkább a nevelési kérdések, problémák kezelésére, megoldására nyújt támogatást.

Az esélyteremtés már a bölcsődében megkezdődik. Az itt végzett tevékenység szervesen hozzájárul a „Legyen jobb a gyermekeknek” nemzeti stratégia megvalósulásához, a gyermekes szülők szükségleteihez rugalmasan igazodó, személyes szolgáltatások biztosításával, továbbá a korai „képesseggondozó” és fejlesztő munkával, a korai szűréssel. Így jellegénél fogva a bölcsődei ellátás preventív és korrektív feladatokkal bír.

A szülők nagy része a munkavállalás, illetve a munka világába való visszatérés okán igényli a napközbeni ellátást, jellemzően a bölcsődei ellátást.

A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény tartalmazza a bölcsődei ellátásért igénybe vehető támogatás összegét és lehívásának módját.

A bölcsődét fenntartó települési önkormányzatok részére:

- ✚ számított létszám alapján, átlagbér alapú támogatás vehető igénybe az általuk foglalkoztatott kisgyermeknevelők és bölcsődei dajkák béréhez, valamint az ehhez kapcsolódó szociális hozzájárulási adó kifizetéséhez
- ✚ támogatás vehető igénybe a bölcsőde üzemeltetéséhez

Teljesített gondozási napok alakulása (Bölcsődei alapellátás)

Sorszám	Megnevezés	2018. év	2019. év	2020. év
1.	Ellátottak száma	124.721	123.957	150.443
2.	Költségvetési rendelet szerinti osztószám	230	230	231
3.	Normatíva igénylés alapja (1:2)/gyerek	542	539	651

2020. évben a COVID-19 megbetegedés miatt több módon kellett az ellátotti létszámot meghatározni:

2020. 01.01-től – 03.10-ig az ellátottak számának meghatározása:

- A beíratott gyermekek naponként figyelembe vett éves tényleges létszáma osztva 231-gyel.

Fontos, hogy a beíratott és a támogatás szempontjából figyelembe vett gyermekek létszáma egyetlen alkalommal és összesen sem haladhatja meg a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszámot azzal, hogy az adott hónapban valamennyi nyitvatartási napon figyelembe vehető az a gyermek, aki 10 napnál többet a hónapban nem hiányzott.

2020. 03.11-től – 06.17-ig az ellátottak számának meghatározása:

- A 2020. március 10-én beíratott gyermeklétszám alapján

2020. 06.18-tól – 08.31-ig az ellátottak számának meghatározása:

- A 2020. június 17-én beíratott gyermeklétszám alapján

2020. 09.01-től – 12.31-ig az ellátottak számának meghatározása:

- A beíratott gyermekek naponként figyelembe vett éves tényleges létszáma osztva 231-gyel.

Fontos, hogy a beíratott és a támogatás szempontjából figyelembe vett gyermekek létszáma egyetlen alkalommal és összesen sem haladhatja meg a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszámot azzal, hogy az adott hónapban valamennyi nyitvatartási napon figyelembe vehető az a gyermek, aki 10 napnál többet a hónapban nem hiányzott.

Vagy (amelyik magasabb)

- A szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett férőhely 80%-a

Ellátottak száma: $150443 / 231 = 651,26$ gyermek

Férőhely-kihasználás éves alakulása bölcsődénként

Bölcsőde neve	Férőhely szám	2019. év		2020. év	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %	Feltöltöttség %	Kihasználtság %
Iciri-piciri	40	91,16	67,37	91,09	55,02
Erdei Kuckó	48	89,75	67,82	86,96	58,84
Csibekas	72	91,10	67,28	89,80	60,43
Hétszínvirág	72	91,59	66,93	87,40	51,27
Micimackó	72	92,08	66,89	87,60	56,12
Csiga-biga	72	90,81	70,84	86,35	53,77
Bababirodalom	72	97,25	82,50	92,69	68,92
Bambi	72	92,02	67,68	85,83	50,78
Fecskefészek	84	89,83	73,85	85,37	55,90
Napsugár	96	86,40	58,64	70,47	39,41
Összesen	700	91,06	68,80	85,56	54,40

A statisztikai adatokból kitűnik, hogy az intézmények feltöltöttsége, ezáltal a kihasználtsága, szinte kivétel nélkül minden intézményben elmaradt az előző évhez viszonyítva. Ennek oka egyrészt a területben a születések számának évről - évre való csökkenése, valamint nem várt nehézségeket, korlátozásokat hozott a COVID-19 világjárvány.

Az Intézmény bölcsődéi 2020. március 16-tól rendkívüli zárás miatt feladataikat nem tudták ellátni, gyermekeket nem fogadtak április 30-ig. 2020. május hónapban ügyeleti rendszerben kezdték meg működésüket (csoportonként maximum 5 gyermek fogadása volt lehetséges), majd június hónaptól az év végéig korlátozások nélkül folyamatosan biztosították a napközbeni kisgyermekellátást. Azonban, a nyári hónapokban sem volt nagymértékű a kihasználtság. Ennek oka lehet, hogy még a járvány okozta nehézségek, félelmek érezhetőek voltak, sok család lemondta gyermekük férőhelyét.

Normális esetben a bölcsődék életében az őszi időszak elsősorban az újonnan érkező gyermekek fogadásáról, adaptációjáról kell, hogy szóljon. A szigorú járványügyi védekezés miatt a fokozatos szülővel történő beszoktatások ütemezését el kellett nyújtani, így csak lassan töltődtek fel a csoportok. Nehézségként jelent meg a munkaerő állomány csökkenése is különböző okoknál fogva, így a humán erőforrás sem állt mindig hiánytalanul rendelkezésre.

Veszélyeztetett gyermekek száma a bölcsődékben

A veszélyeztetettség fogalma a Gyvt. szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Az észlelő és jelzőrendszer tagjaként, már a legkisebb gyanú esetén is mérlegelés nélkül meg kell tenni a jelzést annak érdekében, hogy a veszélyeztetettséget megelőzzék.

Veszélyeztetettség leggyakoribb okai: életvezetési problémák, szülők mentális zavarai, szociális problémák.

Ismereteik alapján tudnak számot adni arról, hogy vélhetően 2019. évben 60, 2020. évben 61 bölcsődés korú gyermek nevelkedett egyszülős családban. Továbbra is az a tapasztalat, hogy a szülők között zajló konfliktusok kezelésének „bevált” módszere a különválás vagy az elköltözés. A szülők többsége nem él a párterápia lehetőségével annak ellenére, hogy az

Egyesített Bölcsődék térítésmentesen biztosítja a család és párterápia lehetőségét.

Veszélyeztetett gyermekek száma

2019. év	2020. év
10 gyermek	6 gyermek

Eltérő fejlődésű gyermekek a bölcsődékben

Az Nkt. 4.§ 25. pontja szerint „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A kerület bölcsődéiben a sajátos nevelési igényű és korai fejlesztésre - gondozásra szoruló gyermekek napközbeni ellátása, együttneveléssel valósul meg ép társaik között úgy, hogy közben szem előtt tartják szükségleteiket, egyéni igényeiket.

Az eltérő fejlődésű gyermekeket tekintve igen színes a paletta: mozgásszervi, érzékszervi fogyatékoság – gyengén látó, pszichomotoros elmaradás, hypotónia, Down - szindróma egyéb pszichés fejlődési zavar, beszéd, valamint autista gyermekek kerültek bölcsődei közösségbe. A felvételre kerülő eltérő fejlődésű gyermekek elsősorban spontán integrálódtak. A családból érkező gyermekek fejlődésbeli eltérései elsősorban csak a közösségbe kerülésükkor derülnek ki. Hangsúlyozni szükséges a korai felismerés fontosságát, hogy kellő időben megfelelő fejlesztést kapjon a gyermek a hátrányai csökkentése érdekében.

Korai fejlesztést, gondozást a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVIII. Kerületi Tagintézményének szakemberei végeztek, melynek korai fejlesztő központja a Fecskefészek bölcsőde épületében található. Az ellátottak a gyógypedagógusok által meghatározott órarend szerint részesülnek a jogszabály által meghatározott óraszámban fejlesztésben. 2020. évben a járványhelyzet miatt a gyógypedagógusokkal való konzultáció és a gyermekeknek járó fejlesztés nehézkessé vált. A szakértő bizottságok működése szünetelt, a szakértő vizsgálatok elmaradtak, vélemények nem érkeztek.

A kisgyermeknevelők érzelmileg elfogadóak, az elvárásokban kiszámíthatóak, biztosságot nyújtóak. Minden gyermek számára biztosítják az egyéni fejlődéshez szükséges tárgyi és személyi feltételeket. Minden évben legnagyobb létszámban a Fecskefészek bölcsőde fogadja a sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre - gondozásra szoruló gyermekeket. A kisgyermeknevelők évről-évre leterheltebbek, de ennek ellenére hatalmas toleranciával, empátiával támogatják a családokat.

Eltérő fejlődésű gyermekek száma bölcsődéinkben

2019. év	2020. év
25 gyermek	23 gyermek

A számok azokról a gyermekekről beszélnek, akik már rendelkeznek szakértői véleménnyel, azonban ennél több gyermek van jelen, akiknél folyamatban van a vizsgálat vagy „gyanús” eset.

Alapellátáson túl nyúló szolgáltatások

A Bababirodalom bölcsődében a Gyvt. 42.§ (4) bekezdése alapján, külön gondozási egységben családi nevelést támogató szolgáltatások vehetők igénybe **külön térítési díj ellenében.**

A rugalmas szolgáltatásokat azok a szülők veszik igénybe, akik:

- még napi rendszerességgel nem szeretnék közösségbe adni gyermeküket
- kisebb testvérrel Gyed-en, Gyes-en vannak
- alkalmi elfoglaltságuk idejére igényelnek gyermekfelügyeletet.

A szolgáltatások biztosítása nem veszélyeztetheti a bölcsődei ellátás keretében kötelezően nyújtandó ellátás biztosítását. Az alapellátást a kerületben élő családok gyermekei teszik ki, míg a szolgáltató részleg, kerületen kívüli családok is igénybe vehetik.

A szolgáltató részlegben igénybe vehető férőhelyek száma napi 20 fő.

A veszélyhelyzet következtében a szolgáltató részleg is szünetelt 2020. március 16-tól. Az egység 2020. július 6-tól kezdte meg újbóli működését a fokozatosság betartása mellett.

Felvételi napló alapján:

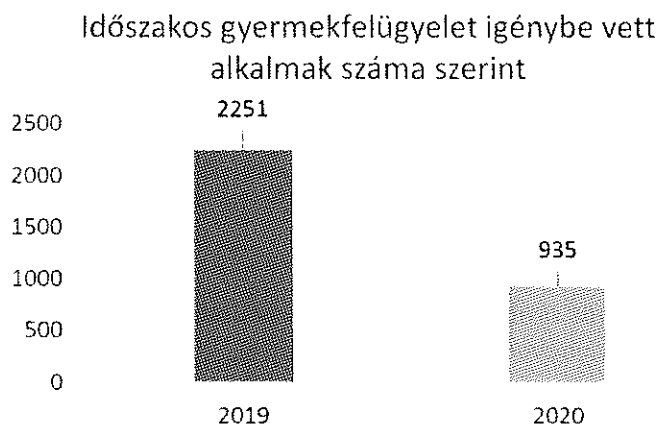
- az év folyamán az egyes szolgáltatásokat igénybevevő családok száma: 93 család
- a szolgáltatásokat igénybevevő gyermekek száma: 95 fő

Leggyakrabban igénybe vett, családi nevelést támogató szolgáltatások

2019. év	Családok száma	Gyerekek száma	Igénybevett alkalmak száma	Igénybevett órák száma
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal	173	174	1.427	-
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal	159	159	827	2.754
Baba-mama klub	41	41	160	306

2020. év	Családok száma	Gyerekek száma	Igénybevett alkalmak száma	Igénybevett órák száma
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal	63	63	455	-
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal	86	86	480	1.663
Baba-mama klub	11	11	26	448

Az időszakos gyermekfelügyelet a leggyakrabban igénybevett szolgáltatások egyike, amikor a szülő alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára vagy egy-egy napra veszi igénybe az ellátást. Az igénybevétel előzetes bejelentkezés alapján történik. A szükséges megállapodás rögzítése után vehető igénybe a szolgáltatás. Baba-mama klub keretében a gyermek a szülővel, hozzátartozóval van jelen a hét meghatározott napjain. Ideális körülmények között biztosított a gyermek és szülő együttes játéka. A gyermeknek lehetősége van a kortársakkal való ismerkedésre. A szülőknek is lehetőségük van az egymással történő kommunikációra, illetve szakmai tanácsot, javaslatot, segítséget kérhet a klubfoglalkozáson résztvevő kisgyermeknevelőktől.

Bölcsődei élelmezési tevékenység, gyermekétkeztetés

A területben működő 9 főzőkonyha célja a bölcsődébe járó gyermekek, valamint a Fecskefészek bölcsőde konyhájáról étkeztetett 5 óvoda, közel 700 fő óvodás korú gyermekének egészség megőrzése, minőségi étkeztetése, a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás – egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet alapján. A minőségi étkeztetés egyben minimálisra csökkenti a helytelen életmód okozta civilizációs betegségek kialakulásának kockázatát, és hozzájárul a gyermekek megfelelő növekedéséhez, fejlődéséhez. A szakács szakemberek korszerű technológiával és megfelelő hozzáértéssel készítik el az ételleket a minőségügyi módszer alapelvei és a megvalósításhoz szükséges legfontosabb szempontok alkalmazásával, tudatos munkavégzéssel, folyamatosan fenntartva az önellenőrzés, a probléma felismerés és a helyesbítő tevékenységek alkalmazásának rendszerét.

A napi friss, kiváló minőségű alapanyag egyedi, időre történő beszerzése és elkészítése garancia arra, hogy a kisgyermek minden nap, időben, az életkori és egyéni igényüknek megfelelően ülhetnek asztalhoz és kifogástalan minőségű tápanyagokhoz jutnak minden étkezés alkalmával. Egyéves kor elmúltával a gyermekeknek adható ételféleségek skálája egyre bővül. Ebben az életkorban alakítják ki a felnőtt korban is fennmaradó táplálkozási szokásokat, az ízlést, az étkezési ritmust, az étkezési kultúrát, a táplálkozásra vonatkozó higiénés szabályokat. A bölcsődékben az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést biztosítanak saját főzőkonyhájukról.

Az egészséget megőrző, betegségmegelőző életmód egyik lényeges eleme a táplálkozás. A gyermekek egészségének megőrzése érdekében nem hanyagolhatják el a folyadékpótlást sem. Ennek érdekében a reggeli és uzsonna mellé minden esetben biztosítani kell a megfelelő mennyiségű folyadékot, valamint a tízóraitra felszolgált ital is a folyadékpótlást segíti, napközben szomjoltásra ásványvizet is kapnak a gyermekek.

Az ételintoleranciás gyermekek vonatkozásában, bölcsődéinkben a szakorvos által előírt

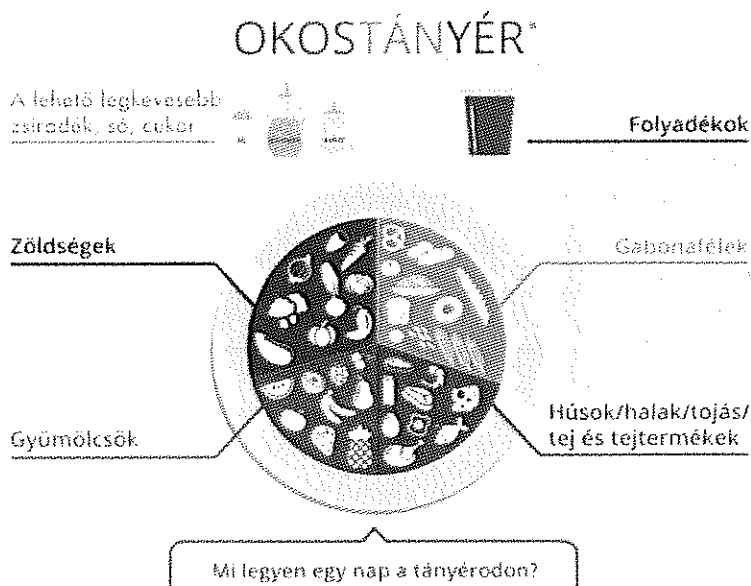
diétát személyre szabottan biztosítják, megfelelő személyi feltételek mellett (dietetikus, diétás szakács). Az étkeztetésben dolgozó szakemberek számára elengedhetetlen fontosságú a folyamatos szakmai továbbképzés. Lényeges, hogy a hallott, látott ismereteket be tudják építeni a mindennapokba, képesek legyenek megújulni és alkalmazni. 2020-ban a szakmai továbbképzések a pandémia miatt elmaradtak.

A közétkeztetési rendeletben 2020. évben nem történt változás.

A speciális étrendre szoruló gyermekek száma 2019. évben 58, 2020. évben 47 fő volt. (tejfehérje, tejcukor, kakaó, dió-földimogyoró, citrusfélék, burgonya, paradicsom, glutén, tojás, szója, csirkehús, marhahús, csonthéjas érzékenység, hisztamin érzékeny allergia, cukorbetegségben alkalmazott diéta)

- Működő bölcsődei főzőkonyha: 9
- Tálalókonyha: 1 (Iciri-piciri bölcsőde)
- Napi térítési díj: 483,- Ft/nap

A gyermekek korszerű étkeztetését a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendeletnek megfelelően látják el.

**Étkezési támogatásban részesülők alakulása a bölcsődékben
(100%-os támogatás)**

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Tartós beteg vagy fogyatékossgal élő gyermek	Jövedelem alapján jogosult a szülő a 100%-os kedvezményre	Családban nevelkedő testvér tartósan beteg vagy fogyatékos
2019. év	11 fő	145 fő	45 fő	401 fő	14 fő
2020. év	6 fő	127 fő	45 fő	368 fő	12 fő

**Bölcsődei adagszám alakulása saját konyháról biztosítva
(napi 4x-i étkezés - reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna)**

	Erdei Kuckó	Csibekas	Hétszínvirág	Fecskefészek	Micimackó	Csigabiga	Bababirodalom	Napsugár	Bambi	Iciri-piciri
január	662	1223	1052	1321	1089	1033	1407	1017	1119	685
február	607	1025	784	1175	1061	1036	1199	891	1023	589
március	325	582	535	616	551	553	621	419	541	286
április*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
május**	128	177	229	349	257	86	193	219	158	89
június	735	1040	833	1080	1148	1014	1322	984	903	588
július	694	1089	938	1154	1113	1034	1386	1223	821	599
augusztus	512	951	712	1062	776	753	1041	1018	530	415
szeptember	615	857	784	976	621	655	687	697	555	565
október	696	975	824	1222	848	745	1083	665	843	546
november	745	1093	899	1143	947	841	1136	689	1023	518
december	428	874	495	784	658	727	802	426	778	424
összesen	6147	9886	8085	10882	9069	8477	10877	8248	8294	5304
Mindösszesen: 85269										

Bölcsődébe járó gyermekek étkezési napjai (adag):

2019. évben: 110.855

- Ingyenesen étkezők 58.735 (52,98%)
- Teljes árat fizetők 52.120 (47,02%)

2020. évben: 88.888

- Ingyenesen étkezők 47.327 (53,24%)
(43.708 adag saját konyháról, 3619 adag Pannon Menza szállítás)
- Teljes árat fizetők 41.561 (46,76%)

2020. április hónapban valamennyi bölcsőde zárva volt. Előzetes igényfelmérés alapján az otthon lévő gyermekeknek a Pannon Menza szállította az ételt.

** 2020. május hónapban, ügyeleti nyitvatartás volt a bölcsődékben. Az otthon lévő gyermekeknek a Pannon Menza szállította továbbra is az ételt.

Diétás adagszámok alakulása (halmozott szám)

	Diétás étkezők száma (fő)
január	32
február	31
március	30
április	0
május	9
június	29
július	31
augusztus	28
szeptember	24
október	24
november	23
december	23

Óvodába járó gyermekek étkezési napjai:

2019. évben: 106.006
2020. évben: 78.421

Óvodai adagszám alakulása a Fecskefészek bölcsőde konyhájáról biztosítva
 (napi 3x-i étkezés - tízórai, ebéd, uzsonna)

	Gyermekek	Óvodai alkalmazottak	Összesen
január	10 557	636	11 193
február	10 070	659	10 729
március	5 032	337	5 369
április	0	0	0
május *	3 030	0	3 030
június	6 500	659	7 159
július	6 755	676	7 431
augusztus	4 600	562	5 162
szeptember	10 016	798	10 814
október	7 924	689	8 613
november	8 508	682	9 190
december	5 429	338	5 767
mindösszesen	78 421	6 036	84 457

* 2020. május hónapban, ügyeleti nyitva tartás volt az óvodai intézményekben is.

Az intézményt érintő ellenőrzések

2020. január

- ✓ Erdei Kuckó Bölcsőde, Fecskefészek Bölcsőde főzőkonyha önellenőrzése az élelmiszer vállalkozások által működtetendő önellenőrzési rendszerre vonatkozó követelményekről szóló 28/2017.(V.30.) FM rendelet (a továbbiakban: 28/2017.(V.30.) FM rendelet) alapján
- ✓ Iciri-piciri Bölcsőde tálalókonyha önellenőrzése az FM rendelet alapján
- ✓ Nemzeti Élelmiszerlánc- biztonsági Hivatal (továbbiakban: NÉBIH) élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi ellenőrzés, minősítés a Micimackó Bölcsőde főzőkonyháján
- ✓ NÉBIH élelmiszer- higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi ellenőrzés, minősítés a Bababirodalom Bölcsőde és Szolgáltató Központ főzőkonyháján

2020. február

- ✓ Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztályának (továbbiakban: ÁNTSZ) táplálkozás- egészségügyi ellenőrzése a Hétszínvirág Bölcsődében
- ✓ NÉBIH élelmiszer- higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi ellenőrzés, minősítés a Csibekas Bölcsőde főzőkonyháján

2020. március

- ✓ ÁNTSZ táplálkozás-egészségügyi ellenőrzése a Napsugár Bölcsődében

2020. április

- ✓ Egyesített Bölcsődék közétkeztetési rendszerének vizsgálata (Polgármesteri Hivatal- Belső ellenőrzési osztálya)

2020. június

- ✓ Bölcsődei főzőkonyhák, tálalókonyha veszélyelemzése és kritikus ellenőrzőpontjainak felülvizsgálata (továbbiakban: HACCP), higiéniai oktatás
- ✓ NÉBIH élelmiszer- higiéniai, élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi ellenőrzés, minősítés a Napsugár Bölcsőde főzőkonyháján

2020. július

- ✓ NÉBIH élelmiszer-higiéniai, élelmiszer- biztonsági és élelmiszer- minőségi ellenőrzés, minősítés az Erdei Kuckó Bölcsőde főzőkonyháján

2020. szeptember

- ✓ Egyesített Bölcsődék esetében az étkezési térítési díjak beszedése szabályszerűségének vizsgálata (Polgármesteri Hivatal ellenőrzése)

2020. október

- ✓ Fecskefészek Bölcsőde főzőkonyha önellenőrzés az FM rendelet alapján, raktárkészlet ellenőrzés

2020. november

- ✓ Csibekas Bölcsőde főzőkonyha önellenőrzés az FM rendelet alapján, raktárkészlet ellenőrzés

- ✓ Hétszínvirág Bölcsőde főzőkonyha önellenőrzés az FM rendelet alapján, raktárkészlet ellenőrzés
- ✓ Micimackó Bölcsőde főzőkonyha önellenőrzés az FM rendelet alapján, raktárkészlet ellenőrzés

2020. december

- ✓ Erdei Kuckó Bölcsőde főzőkonyha önellenőrzés az FM rendelet alapján, raktárkészlet ellenőrzés
- ✓ Napsugár Bölcsőde főzőkonyha önellenőrzés az FM rendelet alapján, raktárkészlet ellenőrzés
- ✓ Bambi Bölcsőde főzőkonyha önellenőrzés az FM rendelet alapján, raktárkészlet ellenőrzés

A bölcsődék minőségpolitikája

A kisgyermekkel végzett munka tudatos, összetett pedagógiai felkészültséget kíván amellet, hogy a gyermeki fejlettséget, igényeket, korosztályi sajátosságokat szem előtt kell tartani. Minden, ami körbeveszi a gyermeki világot, ismeret és tapasztalatszerzés, amely a gyermek fejlődésére, viselkedésére hatással van. A bölcsődében a minőségbiztosítási elvárások rendszere garancia a gondozás-nevelés magas színvonalára. A minőségbiztosítás fontos elemei a személyi és tárgyi feltételek, a dolgozók képzettsége, szakképzése és továbbképzése.

A minőségi munka célok kitűzése nélkül nem érhető el, a cél elérése után elemzésre, további javításra és ellenőrzésre van szükség. A napközbeni kisgyermekellátás területén figyelembe kell venni a gyermek, a család, a társadalom és a szolgáltató igényeit. A bölcsődében a gyermek és a család elégedettsége mutatja a szolgáltató minőségi munkáját.

A bölcsődék hitvallása

A 0-3 éves korosztály nevelésének, gondozásának minősége rendkívül meghatározó, hiszen az egészséget, a jólétet, az együttműködés képességét, a szociális készségeket és vágyat mind-mind ezek az élmények befolyásolják. Ebben az időszakban a szellemi, érzelmi és szociális készségek kibontakoztatása a legfontosabb feladat, melyhez egy holisztikus szemléletű, a gyermek szükségleteire és jogain alapuló integrált, a szülőket és a társszakmákat bevonó programra van szükség. Minden gyermek egyedi szociális lény, akinek joga van derűs, szeretetteljes légkörben, elfogadó környezetben, a közösségben tevékenykedve megkapni mindazokat a fejlesztő hatásokat, amelyek segítségével sokoldalú, harmonikus személyiség válhat belőle. A bölcsődék arra törekszenek, hogy a gondjaikra bízott gyermekekből a világra nyitott, fogékony, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

Jövőre vonatkozó célkitűzések

- Egyesített Bölcsődék központjának átalakítása
- Erdei Kuckó bölcsőde nyílászáróinak cseréje
- Intézményeink állagmegóvása
- Bölcsődéink játékeszköz parkjának bővítése
- Gyermek bútorok beszerzése
- Intézményi környezet ápolása – pályázatok figyelése
- Magas színvonalú szakmai munka megőrzése, fejlesztése
- A kollégák mentális egészségének ápolása, megtartása

3.2.2. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet

A Gyvt. szerint a helyi önkormányzat feladata az, hogy megszervezze és működtesse a gyermekek napközben való gondozását, foglalkoztatását, azonban társadalmi szervezet, vagyis alapítvány és egyesület, illetve cég (Bt., Kft.) és egyéni vállalkozás is végezhet ilyen tevékenységeket, ha a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel.

A gyermekek napközbeni ellátásának minősült a bölcsődei és óvodai ellátásban, valamint iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő nem közoktatási célú ellátása.

2017-től a kizárólag bölcsődés korú gyermekeket ellátó családi napközi elnevezést felváltotta a családi bölcsőde, a nem kizárólag bölcsődés korú gyermekeket ellátó családi napközit a napközbeni gyermekfelügyelet és a házi gyermekfelügyeletet a napközbeni gyermekfelügyelet elnevezés.

A *családi bölcsőde* olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.

A *napközbeni gyermekfelügyelet* keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,
- b) a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
- c) az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
- d) az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló számára,
- e) az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nkt. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
- f) az Nkt. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.

A napközbeni gyermekfelügyelet keretében a sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek számára szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A napközbeni gyermekfelügyelet működhet a szolgáltatást nyújtó saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben, vagy a törvényben meghatározottak alapján a szülő, törvényes képviselő otthonában.

A napközbeni gyermekfelügyelet feladatait önálló szolgáltató vagy legalább három - egy szolgáltató székhelyeként, illetve telephelyeként, egy vagy több épületben működő - napközbeni gyermekfelügyeletet magába foglaló hálózat biztosítja. Három vagy annál több napközbeni gyermekfelügyelet fenntartását hálózatba kell szervezni.

Napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek húszhetes korától annak a tanévnek a végéig gondozható, amelyben a tizennegyedik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű gyermek esetében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.

A szülő, törvényes képviselő otthonában akkor biztosítható a napközbeni gyermekfelügyelet, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben - betegsége vagy egyéb ok miatt - nem biztosítható, és a szülő, törvényes képviselő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

A napközbeni gyermekfelügyelet a szolgáltatás keretében a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozást, felügyeletet kell, hogy biztosítson, és segítséget kell nyújtani az iskolai tanulmányok folytatásához, ha a gyermek tanulmányait az Nkt. rendelkezései szerint sajátos nevelési igénye vagy súlyos betegsége miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulóként folytatja.

Kerületünkben működő családi bölcsődék, napközbeni gyermekfelügyelet:

- Dominó Gyermekcentrum – Magánbölcsőde és Családi Játsszóház 1182 Bp., Torda u. 20.
- Kalimpa Családi Bölcsőde 1181 Bp., Kossuth L. u. 180/B.
- Karate Kölyök Magánóvoda és Családi Bölcsőde 1183 Bp., Korpona u. 5.
- Nagykópé Családi Bölcsőde 1181 Bp., Katona J. u. 5.
- Gyermeksziget Családi Napközi 1181 Bp., Dráva u. 69.
- Mackófalva Napközbeni Gyermekfelügyelet 1188 Bp., Ady Endre u. 49/a.

4. A JÖVŐRE VONATKOZÓ ELKÉPZELÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat továbbra sincs könnyű helyzetben a szociális és gyermekvédelmi ellátó rendszer működtetése kapcsán, hiszen a megoldandó gondok, problémák összetettek, komplex kezelést igényelnek. Az ellátások, juttatások célzottan a családi kötelék erősítését, a családban élés segítségét kell, hogy szolgálják. Preventív szemléletre van szükség, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek.

A Polgármesteri Hivatalban a szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni támogatásokkal kapcsolatos feladatokat a Humánszolgáltatási Főosztályon belül a Szociálpolitikai csoport látta el. Így közelebb került egymáshoz a gyermek- és felnőtt védelem, megteremtve annak lehetőségét, hogy az arra rászoruló egyének, családok problémáit komplexen, racionálisabban lehessen kezelni, gyorsabb legyen a reagálás a felmerülő gondok mielőbbi megoldására. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások törvényileg garantált, intézményes keretei adottak.

A gyermekek védelme mindenki kötelessége, felelőssége, ezért évente megvizsgáljuk a kerületi gyermekek érdekében tett intézkedéseinket, meghatározzuk feladatainkat, valamint évente sor kerül a gyermekvédelmi munka továbbfejlesztését és javaslatok megfogalmazását elősegítő Gyermekvédelmi Tanácskozásra.

Az elmúlt év során a megfogalmazott javaslatok minden területen megvalósultak, mely azt tükrözi, hogy az ágazatban dolgozó szakemberek – együttműködve a fenntartó döntéshozóival – felismerték az együttműködésben rejlő lehetőségeket és igyekeztek azokat minél hatékonyabban kiaknázni a közös cél érdekében.

Javasolt a kerületi lakosok igényei alapján új térítéses szolgáltatások bevezetése és működtetési feltételeinek biztosítása a gyermekjóléti intézményekben. Az önkormányzat költségvetésében – a mindenkori költségvetési helyzet függvényében – céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataihoz. Az Önkormányzat fenntartásában lévő intézményekben biztosítani az állagmegóvási és karbantartási munkákhoz szükséges anyagi fedezetet. Pályázati lehetőségek intenzívebb igénybevétele.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen dolgozó szakemberek segítségével a jelzőrendszer keretei között gyors és hatékony együttműködés kialakítása a veszélyeztetett gyermekek, illetve krízishelyzetbe került családok segítése érdekében.

A 2021. évben az ágazati jogszabályok módosításának következtében bevezetésre kerülnek új módszerek és rendszerek. Elsősorban a Gyermekünk védelmében elnevezésű Informatikai Rendszer, melyet 2021. március 1-től kell alkalmazni a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók és a gyermekek átmeneti gondozását biztosítóknak.

5. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz, akik szabadon dönthetnek arról, hogy az Szt.-ben előírt, illetve a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokról milyen módon gondoskodnak. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek, ezeket a feladataikat elláthatják akár másik önkormányzattal vagy civil szervezettel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran egy adott település életfeltételeinek, a szociális ellátásoknak a javítását tűzik ki célul.

Az önkormányzatok és a civil szervezetek célja gyakran azonos, ami indokolttá teszi az együttműködést. A közös célok, a civil szervezetek szerepvállalása az önkormányzati feladatok ellátásában tudatosan kiépített kapcsolatrendszerrel és a szolgáltatások megtervezését teszi szükségessé. Az önkormányzatok szervező, koordináló szerepükkel tudatosan alakíthatják, irányíthatják a település életét.

A civil szervezetekkel való együttműködés területei a döntés-előkészítésben való részvétel és a közszolgáltatások fejlesztésében, ellátásában való részvállalás, amely történhet alkalmi jellegű kapcsolattal, vagy együttműködési megállapodás, illetve szerződéses viszony keretében. Tartalmilag az eseti együttműködéstől, a közös projekt megvalósításától a tartós, közös feladatellátásig terjedhet a kapcsolat.

Kerületünk színes képet mutat civil és egyéb szervezetek területén. Önkormányzatunknak kiemelten értékes a civil szervezetek munkája, mivel a benne résztvevő emberek hasznosat tesznek környezetüknek, mind közgazdasági, mind eszmei haszna jelentős.

Az önkormányzat felismerte, hogy az önkormányzati feladatok színvonalasabb, hatékonyabb ellátását nagyban segítheti a civil szervezetekkel való előnyös együttműködés formáinak kialakítása. Különösen igaz ez a gyermekvédelem területén. A kiemelt problémák kezelése érdekében együttműködési megállapodást kötött azokkal a szervezetekkel, amelyek hathatós segítséget nyújtanak az esélyegyenlőség szempontjából érzékeny csoportoknak.

A megállapodás értelmében az együttműködő civil szervezetek az együttműködési megállapodásban, illetve a civil szervezetek támogatási rendjét tartalmazó önkormányzati rendeletben rögzített célok és feladatok megvalósításához, az ehhez szükséges fejlesztések elvégzéséhez minden évben pályázat keretében nyerne támogatást.

Az együttműködő szervezeteknek egyrészt a **működését** támogatja az önkormányzat, valamint az általuk képviselt csoportok helyzetét javító **programokhoz** nyújt támogatást:

- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása;
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- gyermek- és ifjúságvédelem;
- egészségmegőrző preventív, életvitelt megkönnyítő programok;
- kulturális és hagyományőrző tevékenységek.

A kerületben – az együttműködő civil szervezeteken kívül – közel **200 db civil szervezet** működik, valamint **22 egyházközség** nyújt szolgálatot. Az Önkormányzat az egyházak és a civil szervezetek számára minden évben meghirdetett pályázatával a kerületi civil szervezetek működését, programjaikat, valamint egyházak esetében ingatlanjaik felújítását és a kerület

lakosai számára nyitott és hasznos programjaikat támogatja:

- családbarát programok: nyári többnapos és napközis táborok;
- egészségmegőrzést, egészséges életmódot népszerűsítő figyelemfelhívó programok;
- fogyatékkal élők rehabilitációját, integrálódását elősegítő programok (klubbeszélgetések szervezése, meghívott előadókkal, különböző, a fogyatékkal élőket érintő témában, pl. foglalkoztatás, továbbtanulási lehetőségek);
- szociális hátrányokkal küzdő családok segítése, gyermekek ingyenes vagy kedvezményes táboroztatása;
- idős, fogyatékos emberek terápiája;
- serdülőkorúak mentálhigiénéjével foglalkozó programok;
- családi életre nevelés, felvilágosító programok, drog-prevenációs előadás, személyiséget és tanulási készséget fejlesztő tréningek;
- közösségfejlesztés, kis, helyi közösségek önszorgató mechanizmusának erősítése.

A kerületben működő egyházak is szerves részét képezik a helyi események, karitatív célok megvalósulásának. Az önkormányzattal közösen létrehozott programok javarészt gyermekek nyári táboroztatását szolgálják, de szerepel családi nap, jeles és köztisztelőben álló személyekről történő megemlékezés is a programok között.

Önkormányzatunk 2003. június 23-án kötött Együttműködési megállapodást a **Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesületével**. Az Egyesület évek óta az egyik legaktívabb kerületi civil szervezet, jelenleg megközelítőleg 2 000 tagja van, fontos feladatának tekinti a családok és gyermekek közös programjainak szervezését.

A **Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezetével** 2003. június 26-án kötött Együttműködési megállapodást az Önkormányzat, mely 2006. évben módosításra került, számos feladattal bővítve az együttműködés kereteit (pl: segélyraktár kialakítása, működtetése, természetbeni katasztrófák esetén kerületi gyűjtések megszervezése). A Vöröskereszt népszerű szolgáltatásait a kerületi lakosok igényeihez igyekeznek igazítani. Az Önkormányzat az évek során szoros, napi szintű kapcsolatot alakított ki a szervezettel. A kerületben a rászorult, illetve krízishelyzetben lévő családok, gyermekek támogatásában (természetbeni juttatások) együttműködik az Önkormányzattal és a szociális, gyermekvédelmi intézményekkel.

Az **Idősekért Fiatalokért Közalapítvány** pályázatok útján segíti a kerületi, szociálisan rászorult fiatalok életminőségének javítását.

Fő tevékenységi kör:

- szociális tevékenység,
- családsegítés,
- időskorúak segítése,
- nevelés, oktatás,
- képességfejlesztés,
- ismeretterjesztés, kulturális tevékenység,
- gyermek és ifjúsági érdekképviselet,
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi egyenlőségének elősegítése.

2006. évtől folyamatos az együttműködés a **Tiszta Forrás Alapítvánnyal**, melyben vállalták a kerületben a hajléktalan ellátás megoldását és 2014. évtől pedig egy nagyobb létszámú nappali melegedő üzemeltetését.

A Perspektíva a Jövőért Alapítvány a nevelőotthonokból kikerülő fiatalok életkezdésének megsegítését tűzte ki célul.

A Fogyatékos Emberek Csoportjáért Kerületi Egyesület (röviden FECSKE) elsősorban a XVIII. kerületben élő hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítésén dolgozik. A kerületi fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű emberek számára biztosítanak hasznos időtöltést.

A Budapesti Patrónus Alapítvány az autizmussal küzdő fiatalok számára próbál lehetőséget teremteni az iskola elhagyása után, szoros együttműködésben a SOFI-val.

Összegzés

A gyermekvédelmi törvény által megfogalmazott szemlélet, mely szerint a gyermeki jogok védelme kötelességünk, kerületünkben az elmúlt év során megvalósult.

Feladatainkat mindenkor az alábbi gyermeki jogok tiszteletben tartásával kell végezni: a gyermeknek joga van saját családi környezetben történő nevelkedéséhez, ennek megvalósítása érdekében joga van a megfelelő segítséghez, valamint joga van – szükség esetén – családpótló ellátáshoz.

Az intézmények a fentiekben meghatározott elvek betartásával, a jogszabályi követelményeknek megfelelően, az előző évekhez hasonlóan jó színvonalon látták el funkcionális feladataikat. A működés személyi, tárgyi és pénzügyi feltételei biztosítottak voltak. Az önkormányzat vezetése kiemelt figyelmet fordított a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervek, intézmények hatékony együttműködésére, a szükséges pénzügyi források megteremtésére annak érdekében, hogy minél szélesebb körben biztosítható legyen a lakossági igényekhez igazodó szolgáltatások nyújtása, támogatások folyósítása, annak ellenére, hogy a 2020. év nem mondható könnyűnek. A kialakult járványügyi helyzet miatt a szolgálatok, az intézmények új kihívásokkal találták szembe magukat, szakmájuk mellett meg kellett birkóznia a járvánnyal együtt járó szigorítások, változások okozta váratlan és ismeretlen nehézségekkel.

Budapest, 2021 MÁJ 17,

(A)